

ՄԱՐՏԱՐԱՊԱՏ

Buenos Aires, Año V N° 97

SARDARABAD

Sábado, 3 de noviembre de 1979

La Iglesia Armenia participó en las solemnes exequias del Cardenal Caggiano.

La grey católica se vio conmovida por el fallecimiento del Cardenal Antonio Caggiano, singular pastor de su Iglesia que supo volcar su preocupación en todo aquello que pudiera beneficiar al rebaño que le fuera confiado a su cuidado. Aún ahora, a los 91 años de edad, era visible esa preocupación a través de su consejo paternal y sus escritos que quedan para la historia. Fundador en la Argentina de la Acción Católica, durante su condecoración la Iglesia Argentina supo estar a la altura de las circunstancias y ergirse en defensa de los derechos espirituales y humanos de la comunidad.

Se ha apagado una lámpara con destellos muy singulares, que ha sido particularmente radiante y eficaz en el tiempo y espacio en que Dios lo colocó", dijo el Cardenal Juan Carlos Bramburo en la homilía de la Misa Exequial oficiada en el templo del Cardenal Caggiano, en la Catedral Metropolitana el día de octubre pasado.

Aparte del homenaje tributado por el pueblo y autoridades civiles y militares durante el velatorio que se prolongó durante los días, a la Misa previa a la inhumación de sus restos asistieron el primer mandatario, General Jorge Rafael Videla, el Comandante en Jefe del Ejército, Teniente General Roberto Viola, representantes de la Armada y la Fuerza Aérea y ministros del Poder Ejecutivo Nacional.

También estuvo presente, por la Iglesia Apostólica Armenia, Monseñor David Sahaguan, quien junto con los sacerdotes de las iglesias de rito bizantino, maronita, católico y ucraniano, pronunció un solemne responso de rito oriental.

Finalizada la ceremonia religiosa, los restos del Cardenal Prímado Antonio Caggiano fueron depositados en el Panteón de los Arzobispos, en la Catedral Metropolitana.

Reconocimiento del Presidente de la Nación.

Presidente de la Nación Argentina

BUENOS AIRES, 29.10.79

ECELENCIA REVERENDISIMA :

Con gran emoción he recibido sus expresiones de dolor ante la desaparición de Su Eminencia Rvdma. Monseñor Antonio CAGGIANO, cuyo fallecimiento ha provocado hondo pesar en la comunidad toda.

Al agradecer - como hombre de fe - la delicadeza de su gesto, lo saludo con la mayor consideración extensiva a la colectividad armenia.

David Sahaguan

A SU ECELENCIA REVERENDISIMA
David SAHAGUAN,
Arzobispo de la Iglesia Apostólica Armenia.
S / D.

A las condolencias que enviara S.E. Monseñor David Sahaguan al Presidente Jorge Rafael Videla, con motivo del fallecimiento del Cardenal Antonio Caggiano, respondió el señor Presidente con la nota que reproducimos, firmada personalmente.

ԸՆԿ. ՀԱՅԿԱԾԷՆ ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ ՊԻՏԻ ԱՅՅԵԼԷ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ.

Այս ամսուայ ընթացքին, Հարաւային Ամերիկայի մեր գաղութները պիտի այցելէ Հ. Բ. Ը. Միութեան Կեդր. Վարչական Ժողովի անդամ, Միութեան Լիբանանի. Շրջանակայինի Ատենադպիր, Միութեան Զուգեցերական Ընկերակցութեան պատուակալ անդամ, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Կեդր. Վարչութեան անդամ՝ Ընկ. Հայկաշէն Ուզունեանը ընկերակցութեամբ իր տիկնոջ:

Ազգային ղեկավար եւ մտաւորական ընկ. Ուզունեանը եղած է նաեւ Թէքէեան Մշակութային Միութեան Հիմնադիրներու Մարմնի անդամ եւ իր անունով հիմնած է գրական մրցանակ մը, որ ամէն տարի սփիւռքի լաւագոյն գրողին կը քաջալերէ իր ստեղծագործութիւնները լոյս ընծայելու եւ տարածելու գործին մէջ:

Llega al país Haigashen Uzunian, prestigiosa figura armenia de la Diáspora

En los próximos días de noviembre, en cumplimiento de una gira sudamericana que también incluirá Montevideo y San Pablo, llegará a Buenos Aires el prestigioso dirigente armenio señor Haigashen Uzunian, quien lo hará acompañado por su esposa.

El señor Uzunian, quien se quedará algunos días en la ciudad capital visitando colegios e instituciones armenias, es miembro del Consejo Central de R.A.G. y también del Consejo Central de la U.G.A.B., siendo a la vez Secretario

General de la filial regional de Líbano de la U.G.A.B.

Miembro fundador de la Asociación Cultural Tekeyan, el señor Uzunian participa con su nombre un concurso literario anual, en el cual se premia la producción literaria de los escritores armenios de la Diáspora.

SARDARABAD saluda la llegada del señor Haigashen Uzunian y de su distinguida esposa, a quienes augura una grata estadía en la Argentina.

Actividad Pastoral de Monseñor Sahaguan

El Arzobispo de Lyon, actualmente en Buenos Aires, ha realizado numerosas visitas a Instituciones y Escuelas Armenias, en cumplimiento de un plan de acción pastoral que se ha trazado personalmente.

Asimismo, el 21 de octubre ofició una Misa en la Iglesia Santa Cruz, de Flores, en la que los cantos estuvieron a cargo del Coro Gomidás. Luego, el 28 del mismo mes, cumplió también esta ceremonia litúrgica en la

Iglesia San Jorge, de Vicente López, Previamente, el 27 de octubre. Había celebrado una Ceremonia Religiosa y Responso en el Cementerio Armenio de Villegas, donde oró por todos los difuntos allí sepultados.

Falleció el Patriarca Batanian

Roma — El 9 de octubre próximo pasado, falleció en esta ciudad el ex Patriarca de la Iglesia Armenia Católica Su Excelencia Ignacio Pedro XVI Batanian.

Había nacido en 1899. Y en 1921 fue consagrado sacerdote célibe. Estuvo en funciones con su grey en Irak, Egipto, Merdín, Aleppo y Beirut.

Entre 1937-59 se desempeña como lugarteniente del Patriarcado Armenio Católico. En 1962 es elegido Patriarca de esa Silla, hasta 1976 en que por razones de salud presenta su renuncia. Ignacio Pedro XVI era conocido no sólo por sus dotes de buen sacerdote, sino también ponderado por sus valores intelectuales.

A los efectos del acto de sepelio, viajó a Roma el actual Patriarca S.E. Monseñor Hemaik Pedro XVII Guedikian, quien realizó una Misa de cuerpo presente, en el Convento Armenio Católico Levonian de Roma.

Ver

Suplemento

Especial

Bodas de Oro

Coro Gomidás

Los Angeles:

El Intendente de Los Angeles visitó la filial local de la UGAB

El 28 de agosto ppdo. el Intendente de Los Angeles, Mr. Tom Bradley, visitó el Centro Comunitario de la Unión General Armenia de Beneficencia. La visita obedeció al hecho de festejarse en esa fecha el "día de las Comunidades, oportunidad en que el señor Bradley recorrió centros comunitarios de diferentes nacionalidades. Fue recibido por el Director Ejecutivo de Parekordzagan

local, señor Parsegh Kartallian, quien le presentó un relato histórico de la UGAB, a la vez que le informó acerca de los proyectos futuros de la filial, así como del nuevo Colegio y del centro juvenil.

En la entrevista estuvo presente también el Primado de la Iglesia Apostólica Armenia, S.E. Monseñor Vatché Hovsepian.

De izquierda a derecha aparecen Osheeb Keshishian, editor de "The Armenian Observer", Kevork Kupelian, Presidente de la Asociación Cultural Tekeyan, de Los Angeles, Phil Depoian, A. Smith, Secretario del Intendente, Intendente Tom Bradley, George Mandossian, de la As. Cultural Tekeyan, Vatché Semerdian, presidente del Distrito Oeste de la Organización Demócrata Liberal Armenia, Assadour Devletian, Editor de Nor-Or, y parsegh Kartalian.

Veinticinco Jóvenes se unieron a las filas de la ODLA, en París

Veinticinco jóvenes armenios, residentes en Francia, acaban de ingresar a las filas de la Organización Demócrata Liberal Armenia, en París, constituyendo la Agrupación "Arshag Chobanian", y prometiendo su activa participación en la vida comunitaria local. El antiguo y

remozado partido Ramgavar, único movimiento político armenio basado en principios verdaderamente democráticos, continúa su natural crecimiento, brindando sus servicios a una colectividad signada otrora como importante centro de la intelectualidad armenia.

El Capital de la Unión General Armenia de Beneficencia ascendió, durante el año pasado, a U\$S 49.334.731

El doctor Kevork Keshishian, de Boston, fue elegido nuevo miembro del Consejo Internacional de la UGAB

Tal como informáramos en nuestra edición número 95, ampliamos ahora lo referente a la Asamblea anual de la UGAB Internacional, que tuvo lugar el 29 de setiembre pasado en los salones Haig y Alice Kavookjian, del Arzobispado Armenio de Nueva York (USA).

De acuerdo con el informe presentado a la Asamblea, vemos que en el ejercicio correspondiente al año calendario 1978, el capital de la UGAB (dinero en bancos, intereses a cobrar, acciones, inmuebles y cuentas a cobrar) se ha incrementado en cuatro millones de dólares, alcanzando la cifra indicada en el título.

A propuesta del señor Surén Fesdjian, se rotuló a los últimos veinticinco años de la UGAB como la época dorada de la Institución, a lo que ya nos referimos en entregas anteriores.

Asimismo, se eligió nuevo miembro del Consejo Internacional al conocido médico e intelectual Dr. Kevork Keshishian, siendo reelecto por un nuevo período los consejeros Dr. Hagop Derdarian (EE.UU.), Sr. Richard Gregory (EE.UU.), Sr. Surén Fesdjian (EE.UU.), Dr. Arashavir Gundjian (Canadá) y señor Napoleón Boullukián (Francia).

De esta manera, el Consejo presidido por el señor Alex Manoogian, se completa con los señores Dr. Vartkes Meguerditchian (EE.UU.), Sr. Aram Tchamkerten (Suiza), Artún Aslanian (EE.UU.), Dr. Eugen Papazian (Suiza), Gould Kardashian (EE.UU.), Berry Zortian (EE.UU.), Edward Mardigian (EE.UU.), Roger Garbi: Tcherpachian (Francia), Dr. Nazar Nazarian (EE.UU.), Berdj Setrakian (Libano) y Dra.

Pergruhie Sevadjián (EE.UU.).

Debemos señalar que para fines educativos que comprenden 7 institutos secundarios, 13 Jardines de Infantes-Primario, el Instituto de Arqueología Iervant Hiusisian, escuelas subvencionadas, cursos de armenio, 370 becas universitarias y participación en 28 escuelas de oficina, la entidad ha dispuesto la suma de U\$S 3.472.277, siendo la cifra invertida durante el ejercicio anterior de U\$S 2.674.117.

Para fines culturales destinó U\$S 496.219, contra U\$S 368.752 del período anterior, para obras asistenciales la cifra de este año ascendió a U\$S 491.706, contra U\$S 330.779 del año anterior.

Para los movimientos juveniles se destinaron U\$S 721.317.

En cuanto al alumnado de las escuelas de Parekordzagan, alcanza la cifra global de 6.128 alumnos.

La Institución cuenta en la actualidad con 147 filiales en todo el mundo, con un total de 17.754 socios distribuidos en los Estados Unidos de Norteamérica, Canadá, Sud América, Medio y Lejano Oriente y Europa.

Debemos agregar que, en dicha Asamblea estuvieron presentes, representando a las filiales de América del Sur, el Presidente Honorario de la filial Buenos Aires y socio benefactor de la UGAB, señor Haig Emirián, el Secretario General de la filial Montevideo (Uruguay), señor Avedis Nalbandián, y el señor Nahabet Nahabetian, Presidente del Comité Regional Sud-americano de la Asociación Cultural Tekeyan.

El Obispo Armenio de Washington participó de la recepción tributada al Papa Juan Pablo II

Con motivo de la reciente visita de S.S. el Papa Juan Pablo II a Norteamérica, tuvo lugar en la ciudad de Washington una ceremonia ecuménica con la presencia del Jefe Supremo de la Iglesia Católica Romana, el Papa Juan Pablo II. Dicha ceremonia se cumplió el 7 de octubre, a las 10.30 a.m. en la Iglesia Católica de la Santísima Trinidad de la ciudad capital de los Estados Unidos.

Junto con los representantes de otros cultos cristianos, la Iglesia Apostólica Armenia par-

ticipó de esta tocante ceremonia, y lo hizo en la persona del representante de la Iglesia Armenia ante el Gobierno Federal, Obispo de Washington S.E. Monseñor Papken Varyabedian. Posteriormente, Monseñor Varyabedian participó de la recepción que brindó el Santo Padre, en cuya ocasión besó el anillo del Obispo de Roma y le transmitió los saludos de eclesiásticos y feligreses de la Iglesia Armenia.

Canadá: Artistas de Armenia visitan Canadá.

Alex Manoogian, de Montreal, ante un público que desbordaba el local, y que los ovacionó en forma clamorosa. Elmira Uzunian, solista del Teatro de la Opera Spentiarán de Erevan, y el escritor Razmig Tavoyan, pasaron luego a Los Angeles en cuya ciudad actuaron del 20 al 22 de octubre.

Entre el 8 y el 13 de octubre, visitaron Montreal y Toronto la cantante Elmira Uzunian y el poeta Razmig Tavoyan, invitados especialmente por la filial local de la Asociación Cultural Tekeyan.

Los artistas mencionados se presentaron el 9 de octubre en el Salón Gundjian del Colegio

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

LIGA DE JOVENES "Cafe Concert"

Con la actuación especial de:

- Juan Verdaguer
Arturo Kouyoumdjian
Angelo
Conjunto Oggi

Sábado, 10 de noviembre, 21 horas

Acevedo 1322

A TOTAL BENEFICIO DEL VIAJE DE EGRESADOS PROMOCION 79 INSTITUTO MARIE MANOOGIAN DE LA UGAB

Audiovisual

"EN EL MAR ARGENTINO" referente a las Islas Malvinas a cargo de Alberto Kechichian. Disertará el Dr. Camilo Hugo Rodriguez Berrutti, Profesor de Derecho Internacional.

Viernes 16 de noviembre 21 horas

Auspiciado: por el Instituto de las Islas Malvinas y Tierras Australes Argentinas. Organiza: LIGA DE JOVENES UGAB.

Dr. PEDRO BALASSANIAN

Dentista Cirujano
Azcuénaga 368, P. 1 - Dt. 2
Pedir hora al Tel. 47-7876

Instituto Marie Manoogian

(promoción 1979)
pro-viaje fin de curso

Campo deportivo de la Escuela Armenia de Vicente Lopez
Roque Saenz Pena 1073
San Isidro
18 de noviembre
(llevar cubiertos)

RIGAR'S Camisería exclusiva

Córdoba

Córdoba

Coro Gomidás Concierto Extraordinario

Patrocinado por la Colectividad Armenia de Córdoba

Salón Luz y Fuerza

Sábado 10 de noviembre de 1979

Santa Misa

Iglesia Surp Kevork de Córdoba

Domingo 11 de noviembre de 1979

Unión Compatriótica Armenia de Marash

CENA ANIVERSARIO

24 de noviembre de 1979

Los Angeles:

El Intendente de Los Angeles visitó la filial local de la UGAB

El 28 de agosto p.pdo. el Intendente de Los Angeles, Mr. Tom Bradley, visitó el Centro Comunitario de la Unión General Armenia de Beneficencia. La visita obedeció al hecho de festejarse en esa fecha el "día de las Comunidades, oportunidad en que el señor Bradley recorrió centros comunitarios de diferentes nacionalidades.

Fue recibido por el Director Ejecutivo de Parekordzagan

local, señor Parsegh Kartallian, quien le presentó un relato histórico de la UGAB, a la vez que le informó acerca de los proyectos futuros de la filial, así como del nuevo Colegio y del centro juvenil.

En la entrevista estuvo presente también el Primado de la Iglesia Apostólica Armenia, S.E. Monseñor Vatché Hovsepian.

De izquierda a derecha aparecen Osheeb Keshishian, editor de "The Armenian Observer", Kevork Kupelian, Presidente de la Asociación Cultural Tekeyan, de Los Angeles, Phil Depoian, A. Smith, Secretario del Intendente, Intendente Tom Bradley, George Mandossian, de la As. Cultural Tekeyan, Vatché Semerdian, presidente del Distrito Oeste de la Organización Demócrata Liberal Armenia, Assadour Devletian, Editor de Nor-Or, y parsegh Kartalian.

Veinticinco Jóvenes se unieron a las filas de la ODLA, en París

Veinticinco jóvenes armenios, residentes en Francia, acaban de ingresar a las filas de la Organización Demócrata Liberal Armenia, en París, constituyendo la Agrupación "Arshag Chobanian", y prometiendo su activa participación en la vida comunitaria local. El antiguo y

remozado partido Ramgavar, único movimiento político armenio basado en principios verdaderamente democráticos, continúa su natural crecimiento, brindando sus servicios a una colectividad signada otrora como importante centro de la intelectualidad armenia.

El Capital de la Unión General Armenia de Beneficencia ascendió, durante el año pasado, a U\$S 49.334.731

El doctor Kevork Keshishian, de Boston, fue elegido nuevo miembro del Consejo Internacional de la UGAB

Tal como informáramos en nuestra edición número 95, ampliamos ahora lo referente a la Asamblea anual de la UGAB Internacional, que tuvo lugar el 29 de setiembre pasado en los salones Haig y Alice Kavookjian, del Arzobispado Armenio de Nueva York (USA).

De acuerdo con el informe presentado a la Asamblea, vemos que en el ejercicio correspondiente al año calendario 1978, el capital de la UGAB (dinero en bancos, intereses a cobrar, acciones, inmuebles y cuentas a cobrar) se ha incrementado en cuatro millones de dólares, alcanzando la cifra indicada en el título.

A propuesta del señor Surén Fesdjian, se rotuló a los últimos veinticinco años de la UGAB como la época dorada de la Institución, a lo que ya nos referimos en entregas anteriores.

Asimismo, se eligió nuevo miembro del Consejo Internacional al conocido médico e intelectual Dr. Kevork Keshishian, siendo reelecto por un nuevo período los consejeros Dr. Hagop Derderian (EE.UU.), Sr. Richard Gregory (EE.UU.), Sr. Surén Fesdjian (EE.UU.), Dr. Arashavir Gundjian (Canadá) y señor Napoleón Boullukian (Francia).

De esta manera, el Consejo presidido por el señor Alex Manoogian, se completa con los señores Dr. Vartkes Meguerditchian (EE.UU.), Sr. Aram Tchamkerten (Suiza), Artin Aslanian (EE.UU.), Dr. Eugen Papazian (Suiza), Gould Kardashian (EE.UU.), Berry Zortian (EE.UU.), Edward Mardigian (EE.UU.), Roger Garbi Tcherpachian (Francia), Dr. Nazar Nazarian (EE.UU.), Berdj Setrakian (Libano) y Dra.

Pergruhie Sevdjian (EE.UU.).

Debemos señalar que para fines educacionales que comprenden 7 institutos secundarios, 13 Jardines de Infantes-Primario, el Instituto de Arqueología Iervant Hiusisian, escuelas subvencionadas, cursos de armenio, 370 becas universitarias y participación en 28 escuelas de oficio, la entidad ha dispuesto la suma de U\$S 3.472.277, siendo la cifra invertida durante el ejercicio anterior de U\$S 2.674.117.

Para fines culturales destinó U\$S 496.219, contra u\$S 368.752 del período anterior, para obras asistenciales la cifra de este año ascendió a U\$S 491.706, contra U\$S 330.779 del año anterior.

Para los movimientos juveniles se destinaron U\$S 721.317.

En cuanto al alumnado de las escuelas de Parekordzagan, alcanza la cifra global de 6.128 alumnos.

La Institución cuenta en la actualidad con 147 filiales en todo el mundo, con un total de 17.754 socios distribuidos en los Estados Unidos de Norteamérica, Canadá, Sud América, Medio y Lejano Oriente y Europa.

Debemos agregar que, en dicha Asamblea estuvieron presentes, representando a las filiales de América del Sur, el Presidente Honorario de la filial Buenos Aires y socio benefactor de la UGAB, señor Haig Emirian, el Secretario General de la filial Montevideo (Uruguay), señor Avedis Nalbandian, y el señor Nahabet Nahabetian, Presidente del Comité Regional Sud-americano de la Asociación Cultural Tekeyan.

El Obispo Armenio de Washington participó de la recepción tributada al Papa Juan Pablo II

Con motivo de la reciente visita de S.S. el Papa Juan Pablo II a Norteamérica, tuvo lugar en la ciudad de Washington una ceremonia ecuménica con la presencia del Jefe Supremo de la Iglesia Católica Romana, el Papa Juan Pablo II. Dicha ceremonia se cumplió el 7 de octubre, a las 10.30 a.m. en la Iglesia Católica de la Santísima Trinidad de la ciudad capital de los Estados Unidos.

Junto con los representantes de otros cultos cristianos, la Iglesia Apostólica Armenia par-

ticipó de esta tocante ceremonia, y lo hizo en la persona del representante de la Iglesia Armenia ante el Gobierno Federal, Obispo de Washington S.E. Monseñor Papken Varyabedian. Posteriormente, Monseñor Varyabedian participó de la recepción que brindó el Santo Padre, en cuya ocasión besó el anillo del Obispo de Roma y le transmitió los saludos de eclesiásticos y feligreses de la Iglesia Armenia.

Canadá:

Artistas de Armenia visitan Canadá.

Alex Manoogian, de Montreal, ante un público que desbordaba el local, y que los ovacionó en forma clamorosa. Elmira Uzunián, solista del Teatro de la Opera Spentiarán de Erevan, y el escritor Razmig Tavoyan, pasaron luego a Los Angeles en cuya ciudad actuaron del 20 al 22 de octubre.

Entre el 8 y el 13 de octubre, visitaron Montreal y Toronto la cantante Elmira Uzunián y el poeta Razmig Tavoyan, invitados especialmente por la filial local de la Asociación Cultural Tekeyan.

Los artistas mencionados se presentaron el 9 de octubre en el Salón Gundjian del Colegio

ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ
ՄԻՈՒԹԻՒՆ

**LIGA DE JOVENES
"Cafe Concert"**

Con la actuación especial de:

- Juan Verdager
- Arturo Kouyoumdjian
- Angelo
- Conjunto Oggi

Sábado, 10 de noviembre, 21 horas

Acevedo 1322

A TOTAL BENEFICIO DEL VIAJE DE EGRESADOS
PROMOCION 79 INSTITUTO MARIE MANOOGIAN
DE LA UGAB

Audiovisual

"EN EL MAR ARGENTINO" referente a las Islas Malvinas a cargo de Alberto Kechichian. Disertará el Dr. Camilo Hugo Rodriguez Berrutti, Profesor de Derecho Internacional.

Viernes 16 de noviembre 21 horas

Auspiciado: por el Instituto de las Islas Malvinas y Tierras Australes Argentinas.
Organiza: LIGA DE JOVENES UGAB.

**Dr. PEDRO
BALASSANIAN**

Dentista Cirujano
Azcuénaga 368, P. 1 - Dt. 2
Pedir hora al Tel. 47-7876

**Instituto Marie
Manoogian**

(promoción 1979)
pro-viaje fin de curso

PICNIC

Campo deportivo de la
Escuela Armenia de
Vicente Lopez
Roque Saenz Peña 1073
San Isidro
18 de noviembre
(llevar cubiertos)

RIGAR'S
Camisería exclusiva

Córdoba

Córdoba

**Coro Gomidás
Concierto Extraordinario**

Patrocinado por la Colectividad Armenia de Córdoba

Salón Luz y Fuerza
Sábado 10 de noviembre de 1979

Santa Misa
Iglesia Surp Kevork de Córdoba
Domingo 11 de noviembre de 1979

Unión Compatriótica Armenia de Marash

CENA ANIVERSARIO

24 de noviembre de 1979

Dikran Petrossian Podría ser retador de Karpov

El Interzonal de Ajedrez, recientemente disputado en Río de Janeiro, terminó con el primer puesto compartido entre los maestros Hübner (República Federal Alemana), Portisch (Hungría) y Petrossian (Armenia). Los tres clasificados totalizaron once puntos y medio, mientras que el holandés Jan Timman perdió su chance al no obtener el punto pleno de la victoria, después de hacer tablas con el cubano García en la rúa final.

Vahanian, el joven armenio residente en Erevan, de quien Tal dijera: "es el mejor jugador de la nueva generación", terminó con 8 puntos, muy cerca de los campeones, aunque sin oportunidad de clasificarse. En cuanto al "Tigre del Ajedrez", Tigran Petrossian, este resultado le permite mejorar notablemente su ranking mundial, y ser considerado como uno de los ventajosos retadores del campeón soviético Anatoly Karpov.

ARMENIA:

Arquitectos modernos reconstruyen templos antiguos

Reconstruir los antiguos Conventos y Monasterios armenios, con siglos de vida y de tradición, es tarea cuasi sagrada. Porque quien lo haga debe tener conocimientos histórico-eclesiásticos, litúrgicos y, hasta diríamos, una cierta santidad que le permita compenetrarse a fondo del porque de los mil detalles especiales que configuran a estas construcciones sacras.

Toros Toramanian, apodado "el Rey del Arte Armenio", fue comisionado para ello. Y su tarea de remodelación del templo de Garní, construido en el primer siglo de la Era Cristiana, demostró su capacidad y adaptación para este difícil arte. Luego siguieron otros templos importantes, todos reconstruidos con idéntica idoneidad. Fueron alrededor de 200 construcciones antiguas, entre Iglesias y edificios, las que se remodelaron, tarea en la que Armenia invirtió más de mil

millones de dólares y empleó a más de 4000 trabajadores armenios.

Una manera positiva de mantener siempre vivas las tradiciones, con la presencia remozada de sus pilares fundamentales.

CONDECORACION A RUPEN ZARIAN

El miembro correspondiente de la Academia de Ciencias de Armenia, señor Rupén Zarian, fue condecorado con la "Medalla de la Amistad", con motivo de la tarea realizada en la preparación de nuevos artistas y, también, por celebrar el 70º aniversario de su natalicio.

Designación de un delegado.

Por decisión del Consejo de Ministros de la República Armenia, fue designado Delegado del mismo para las cuestiones relacionadas con la iglesia Armenia, el señor Rupén Barsamian.

Hagop Kertikian

consumado artista del billar.

Desde hace tiempo, Hagop Kertikian practica este juego fascinante. Juego que requiere concentración, habilidad para dar el golpe justo que desplace la bola hacia el destino marcado por el billarista, y que requiere el análisis previo de las consecuencias que desencadenará un solo golpe de taco. Pero Kertikian es un maestro de este juego ciencia, que no sólo entretiene sino que desarrolla los sentidos, muy particularmente el táctico, indispensable para superar a sus rivales.

Kertikian sabe mucho al respecto. Y se advierte claramente viéndolo practicar en el Boedo Billar Club, donde diariamente realiza sus prácticas. Esa perfección es la que le ha permitido coronarse, junto a Doyharzábal y Martínez en el reciente Campeonato Argentino de Billar, posición que le permite intervenir en el Torneo Latinoamericano de Billar, representando a la Argentina.

Indudablemente, Kertikian tiene genio. Ese genio que, complementado con su arte billarístico, le ha permitido cla-

sificarse sobre los representantes colombianos, peruanos, uruguayos, mexicanos y bolivianos. Ese genio que lo sitúa en el primer plano del billar mundial y que, sin duda, permite abrigar fundadas esperanzas sobre su triunfos en los próximos compromisos internacionales a disputarse en los salones del Sindicato del Seguro.

El arquitecto Dergarabedian preside un Congreso Nacional.

Organizado conjuntamente por la Federación Argentina de Sociedades de Arquitectos y la Revista Summa, tendrá lugar en Buenos Aires, en mayo del 80, un Congreso de Preservación del Patrimonio Arquitectónico y Urbanístico Americano.

Presidente del Comité Organizador fue designado el arquitecto Guillermo Dergarabedian, quien ya se ha abocado a la preparación del temario que comprende el territorio, lo urbanístico y lo arquitectónico, tres grandes bases en las que se sustentará el Congreso aludido.

NOVEDADES MUSICALES

Por Sarkis Kabadaiian

• OPERA ANUSH de Armen Dicranian, por coro y Orquesta de la Opera Spentirian de Ereván, dirigido por Mikhail Tavrizian. Martes 6 de Noviembre de 1979, a las 23 hs. por L.S.5 Radio Rivadavia por F.M.

Alicia Dakesian recitó al Líbano.

El 22 de octubre pasado, ALICIA DAKESSIAN brindó un recital poético en homenaje al Líbano. El mismo tuvo lugar en la Misión Libanesa Maronita, de la calle Paraguay 634, y constituyó una adhesión al segundo aniversario de la canonización del Padre Charbel, monje ermitaño de la orden maronita. Alicia Dakesian recitó poemas de Amin Rihani, Said Aki, May Murr, Juana de Ibarborou, Antonio Machado, Rafael Alberti y Ruben Dario. Su homenaje, emotivo y de singular jerarquía, mereció el aplauso caluroso del numeroso público que colmaba la sala.

• SUITE BALLETT DE LA OPERA ANUSH de Armen Dicranian, por Orquesta Sinfónica dirigida por Eduardo Hoosharian. Viernes 23 de noviembre de 1979 a las 17.10 hs. por L.S.4 Radio Continental por F.M.

Dr. Arturo Balassanian

Escritor

Jefe de Trabajos Prácticos
Derecho Civil IV
Facultad de Derecho, U.B.A.
Florida 716, 1º E. Tel. 392-3065
3503
2768

Coro Gomidás BODAS DE ORO

Concierto Extraordinario

Preside: Monseñor David Sahaguian
Organiza: Comisión Ejecutiva de Homenaje
Patrocina: Institución Administrativa de la Iglesia Armenia

Teatro Cervantes (Libertad y Córdoba)

Invitaciones: Centro Armenio, Acevedo 1353, Tel. 772-3558
Larrea 229, Tel. 47-0898
Corrientes 6076, Tel. 855-5152

5 de Noviembre

21.30 hs.

Iglesia Evangélica Congregacional Armenia "Santísima Trinidad"

' ' CINCUENTENARIO ' '

Invitación

A las Iglesias de todas las denominaciones, a los Obreros, Pastores, Dirigentes de Organizaciones, Instituciones y a todo el Pueblo en general, los invitamos a las REUNIONES ESPECIALES que, con motivo del JUBILEO DE ORO - 50º ANIVERSARIO 1929-1979, se realizarán en nuestro Templo Cristiano, Av. Avellaneda 2540, Capital.

Jueves 1º Noviembre: a las 20.30 horas
Viernes 2 Noviembre: a las 20.30 horas
Sábado 3 Noviembre: a las 15 horas
Dedicación de las instalaciones del Campo Deportivo-Social y para Campamentos y Retiros, en Monte Grande.
Domingo 4 Noviembre: a las 10.30 horas
Predicación especial en armenio y castellano
Domingo 4 Noviembre: a las 19 horas
Celebración de la Cena del Señor y llamado al Servicio Cristiano.
Lunes 5 de Noviembre: 20.30 horas
Comenzará la Serie Evangélica del Jubileo de Oro, desarrollándose cada noche un variado programa de música, canto, coros, conjuntos y números especiales, predicación, en armenio y Castellano. Estos actos continuarán todas las noches, hasta el viernes 9 de noviembre.
Sábado 10 y Domingo 11: las ceremonias serán a las 19 horas.

M&M MACIPE-MINASSIAN

M T DE ALVEAR 628-L 22 Capital Federal.

DESPACHANTES DE ADUANA
IMPORTACION - EXPORTACION
MUDANZAS INTERNACIONALES
825-8572
Tel 771-9422
32-4144

Periódico Armenio

"SARDARABAD"

RESPONSABLES

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
Capital Federal

Director
NAHABET
NAHABETIAN

Corresponsalia, receptoria de
aviso y suscripciones en:

BRASIL

Sr. Benjamin Distichekenian
Av. Pedro I 560
San Pablo: T.E. 279-1255

URUGUAY

Sr. Alberto Kemanian
Cerro del Pino 1472 Ap. 1
Montevideo: Tel. 98-7230

CORDOBA

Sr. Carlos Giovoglanian
Libertad 1890
Córdoba: Tel. 51-7409

Registro Nacional de Prop.
Intelectual: N° 1427944

editorial

110 años de "La Prensa"

El décimo de los órganos de difusión de la República Argentina cumple una nueva etapa de vida, al servicio del pueblo argentino.

Se puede decir que "LA PRENSA" ya forma parte de la historia argentina pues nació cuando aun la patria era muy joven.

Su fundador José Clemente Paz, tuvo como objetivo crear un órgano de difusión, que difundiera la verdad, la libertad y la democracia, sin estar a su vez comprometido con gobierno alguno. Ello por supuesto le valió más de un problema. Pero sus directores, siempre fueron personas valientes, quienes supieron afrontar la lucha con firmeza y decisión, brindando siempre a un público ávido de noticias, la verdad objetiva.

Sardarabad, órgano de expresión de las corrientes de opinión democrata liberales armenias de la América del Sur, se une al júbilo del pueblo argentino, con motivo del 110° aniversario de La Prensa. El pueblo armenio conoce y valora profundamente la libertad y la democracia.

Por lo tanto se siente en comunión con La Prensa. Sardarabad, pues, saluda este jubileo de once décadas de La Prensa, y en nombre de sus adherentes y lectores, desea que La Prensa siga siendo como hasta ahora una escuela de la democracia y paladín de la libertad.

Concierto de Música Armenia en el Mes de la Cultura

Cerrando los actos celebratorios del Mes de la Cultura Armenia, la Asociación Cultural Armenia realizó un Gran Concierto de Música Armenia en el Auditorio de La Misericordia, el que se llevó a cabo el lunes 29 de octubre, a las 21.30 horas.

En dicho Concierto participaron la Orquesta de Cámara dirigida por el maestro Varoujan Kevorkian, la que interpretó brillantemente obras del Padre Gomidás, de Nicolás Dicranian, Alexandre Spendiarian (presentando su Estudio sobre Motivos Hebreos, en primera audición), de Aram

Khachaturian, y del propio Director Kevorkian. En cuanto al tenor Andrés Manoukian, tuvo oportunidad de lucir su amplio y brillante caudal de voz en interpretaciones de obras de Mehrabian, Khachatur Avedisian, Spendiarian, Krikor Mirzoyan Suni y Armen Dicranian.

El público numeroso, que colmaba el auditorio, premió con cálidos aplausos las interpretaciones de estos dos representantes de la música armenia, quienes realmente brillaron esa noche.

Fue, sin duda, un broche de oro del Mes de la Cultura Armenia.

Demirjian expuso sus obras.

En la Sala Arte Nuevo, de Florida 939, Jorge Demirjian compartió la Exposición de Pintura que allí se realizó desde el 16 de octubre, conjuntamente con Eduardo Bendersky y Ricardo Laham. Sus obras, de intenso dramatismo, evocan situaciones ambiguas en las cuales aparece el hombre como principal protagonista aunque, en casi todos sus cuadros espuestos, la figura humana aparece acompañada por algún animal. Después de dos años, en los

cuales nuestro artista estuvo estudiando y exponiendo en el extranjero, reaparece Demirjian en las galerías nacionales, y lo hace con obras que reflejan un momento feliz y pleno en su carrera artística. Al decir de los críticos, en el arte actual de Demirjian todo es fuerte y desbordante; y el artista hace un verdadero derroche de los medios de expresión plástica; contrastes de color y texturas, superficies opacas y cristalinas. Un arte muy personal... y muy arte.

Christopher Pilafian, en Buenos Aires.

El 19 de octubre llegó a Buenos Aires el renombrado bailarín armenio CHRISTOPHER PILAFIAN. Lo hizo como uno de los ocho integrantes de la Compañía Norteamericana de Danza Contemporánea de Jennifer Müller, denominada "The Works" y considerada como lo mejor que ha producido la danza contemporánea en los últimos seis años.

De su actuación en el Teatro San Martín se destacan sus obras Tub, Lovers, Spedds, Moondrian y Conversations (estreno mundial) o Predicaments for five.

Este ballet norteamericano, que cosechó brillantes éxitos en su gira mundial como cultor de la danza libre, también cumplió un Seminario de Trabajo y Clases de Danza en las dependencias del Teatro Municipal General San Martín.

Dijo Alex Manoogian, en Los Angeles:

Sin Tierra Patria, sin Iglesia Apostólica Armenia, sin Cultura y Tradiciones Armenias, Parekordzagan sería sólo una Organización distribuidora de caridad.

Transcribimos a continuación el texto completo del discurso pronunciado por el Presidente del Consejo Internacional de la Unión General Armenia de Beneficencia, señor Alex Manoogian, el 23 de septiembre ppdo., con motivo del homenaje que celebrando el 25° aniversario de la presidencia del gran filántropo, le tributarán las filiales de la UGAB correspondientes al Oeste de los Estados Unidos de Norteamérica. Estas fueron sus palabras:

Queridos socios y amigos: Cuando miramos a nuestro alrededor y observamos vuestras brillantes miradas armenias, pensamos, por qué se ha reunido tanta gente aquí, por qué habrían de pronunciarse palabras de elogio hacia nuestra persona y, finalmente, por qué se conmemoraría esta etapa de nuestra vida?

La respuesta a estas preguntas es sencilla para nosotros. El motivo de la reunión de hoy no es glorificar a una persona, ni ponderar su

siquiera haber recibido una sugerencia en este sentido. Hace unos momentos, los alumnos del Colegio San Pedro de nuestra filial local, cuando le entregaron un ramo de flores a la señora Manoogian, pusieron en mis manos un sobre dentro del cual había 102 nuevas solicitudes de socios. Ese fue el mejor regalo que pude recibir hoy.

Cuando se dice que Parekordzagan es una organización apolítica, ello no significa que la unión no esté fundada sobre ciertos principios y en la preservación de nuestras santas tradiciones. PARA PAREKORDZAGAN SON SANTAS LA TIERRA PATRIA, LA IGLESIA APOSTOLICA ARMENIA, LA CULTURA Y LAS TRADICIONES ARMENIAS. Sin ellas es imposible ver completa la imagen de Parekordzagan. Ciertamente; sin esos principios la nuestra sólo es una organización distribuidora de caridad.

en los próximos años se duplicarán, triplicarán esos nombres, elevando aún más el orgullo de los armenios.

Las filas de esta entusiasta e importante colectividad se enriquecen con la llegada de nuevos contingentes. Llegan Armenios del Líbano, Turquía, Grecia, Persia, Siria y Egipto. Cada grupo trae consigo algo peculiar de su comunidad, y California se transforma en una colectividad multicolor y polifacética.

Para Parekordzagan la preservación de la armenidad es importante, pues no sólo propende a la perduración de la nacionalidad, sino que manteniendo la cultura y las tradiciones familiares y nacionales, se brinda también un servicio a la humanidad. Porque estamos firmemente convencidos que el armenio siempre ha dado algo para la civilización, y tiene que continuar brindando su aporte a la humanidad.

Parekordzagan EN TODAS LAS FPOCAS SE HA MANTENIDO...

Banquete de honor de Alex Manoogian. De izq. a derecha: Ing. George Mandossian, Dr. Gregory Adamian y señora. S.E. Mons. Vatché Hovsepian, Marie y Alex Manoogian, Sra. Gloria Deokmekdjian, embajador Set Mondjian.

trabajo a la comunidad en esta forma, sino tributar de parte de todos el homenaje al mismo Parekordzagan al cual servimos ustedes y nosotros, desde diferentes posiciones, pero todos con el mismo afán y la misma dedicación. Nosotros deseáramos, en especial, que todos los nobles conceptos vertidos esta noche, fueran dirigidos por mi intermedio muy especialmente a Parekordzagan y a todos aquellos hombres que dedican su vida al pueblo armenio; a todos aquellos soldados desconocidos que conforman una silenciosa e invisible legión, con cuyos esfuerzos se concretan los altos ideales de la Unión.

En verdad, nuestra obra hubiera sido imposible si no contáramos en todas las filiales con la colaboración de personas que no sólo dedicaron y dedican su tiempo a esta obra, sino también sus consejos y sabias acciones al progreso de Parekordzagan.

Parekordzagan es una entidad apolítica a la cual las personas se unen voluntariamente. Nadie prueba, siquiera, de imponer su voluntad a otro socio, pero en todas las filiales existe una armonía en la obra de la UGAB. Cada miembro cumple su función dentro de la Unión, manteniendo un orden interno y, antes que nada, sintiéndose responsable ante su propia conciencia por lo cual, de alguna manera, Parekordzagan se presenta como un ejército de voluntarios.

Nosotros vemos emocionados esa disposición interior, esa de otra manera inexplicable voluntad del anciano armenio que confía sus bienes a la Unión, o de los jóvenes que con entusiasmo se unen a nuestra obra.

Muchas veces nosotros hemos sido testigos de hechos gratificantes y emocionantes como, por ejemplo, cuando de pronto se nos presenta un anciano para confiar los ahorros de toda su vida. O también el caso en que, hijos de armenios, en una colectividad en nacimiento, han fundado una nueva filial de Parekordzagan sin

Resulta muy feliz para nosotros saludar en estas costas de California el florecimiento y crecimiento de una gran colectividad. Es motivo de orgullo caminar por las calles de Los Angeles y ver rostros armenios, ojos fogosos, escuchar la canción y la palabra armenia.

La juventud americana de origen armenio vive una época de esplendor, retornando a los cimientos de la armenidad en forma conciente. A ella vienen a unirse también los inmigrantes que llegan del Medio Oriente, y que vienen a dar nueva vida y entusiasmo a la colectividad. Por un lado vemos con pesar cómo se estremecen las colectividades del Líbano y Persia, donde ha mermado en parte la vida comunitaria. Pero, por otra parte, nos consolamos viendo cómo en estas orillas el armenio reencuentra su vida; y nosotros vislumbramos en Los Angeles a un nuevo Beirut.

Parekordzagan, evidentemente, tiene un importante rol que cumplir en esta colectividad. Pero, para nosotros, RESULTA TAN PONDERABLE EL TRABAJO QUE REALIZAN EN ESTE SENTIDO TAMBIEN OTRAS ORGANIZACIONES Y PARTICULARES. El fin de todos es el mismo: la defensa de las tradiciones armenias.

Nos enorgullecemos cuando escuchamos que un nuevo colegio armenio abre sus puertas y el niño armenio se educa con el aliento de Mesrob. Nos complacemos cuando recibimos la noticia que un nuevo libro o periódico armenio ha visto la luz aquí.

Aquí, dentro del Estado de California, el armenio no sólo trabaja para su propia comunidad, sino que en general lo hace para la vida americana toda. Con ustedes, nosotros también nos alegramos con los nombres de George Deokmekdjian, Charles Pashaian, William Saroian, Mike Connors, Rupén Mamulian, Archag Dicranian, y otros que han mantenido alto el nombre y el honor del armenio. Estamos seguros que

VEN... Siempre ha escuchado los lamentos de su pueblo y ha atendido a sus necesidades. Y en tanto la armenidad tenga dolores y sufrimientos va a necesitar siempre la mano bienhechora de Parekordzagan y el trabajo protector de entidades similares. Considero que los problemas subsistirán aún por un tiempo en nuestro pueblo.

Estimados amigos: Tenemos fe que con vuestro trabajo constructivo, con vuestros establecimientos educacionales, con vuestras renombradas figuras, podréis inspirarnos a todos para que los armenios en el mundo puedan continuar con sus obras.

Que vuestro espíritu entusiasta ilumine de costa a costa el futuro de nuestro gran camino que lleva a nuestro pueblo hacia las más caras santidades: hacia Jor-Virab y Etchmiadzin, hasta el Ararat y el Arakadz.

Queremos concluir nuestras palabras saludando a todos los armenios y, en especial, a todos aquellos seres visibles e invisibles que dedican su tiempo y su acción a Parekordzagan, y que desde hace un cuarto de siglo nos acompañan en nuestro trabajo. Todo cuanto se logró en los últimos 25 años no puede considerarse la realización de una sola persona.

Finalmente, vayan mis palabras de reconocimiento también a la señora Manoogian, sin cuya comprensión, cálida inspiración nacional y particular aliento, hubiera sido imposible continuar firmes en nuestro puesto. Recordamos esa época en que habíamos decidido época de nuestro cargo, y se alejaron de nuestro cargo, y se apilaban cartas y telegramas en nuestro escritorio pidiéndonos no hacerlo. De alguna manera la señora Manoogian fue intérprete del llamado de conciencia de nuestro pueblo. Y por ese llamado de conciencia es que continuamos y continuaremos nuestro trabajo, tanto tiempo como tengamos con nosotros esa voz.

Agradecimiento, éxitos y salud a todos.

Nuestros Escritores

Vahram Mavian es uno de los más brillantes escritores armenios de la Diáspora. Residente en Lisboa (Portugal), donde es Secretario de la Sección Armenia de la Fundación Calouste Gulbenkian, lleva publicadas varias obras en idioma armenio. Entre ellas, un delicado libro de poesías titulado "Regreso tardío", juntamente con tres novelas referidas a ciudadanos armenios, las que respectivamente se titulan: "Fragmentos de armenios", "Días desconectados" y "En todas partes hay armenios". Asimismo, escribe permanentemente numerosos cuentos cortos sobre temas armenios, entre los que se incluye el que hoy honra nuestras páginas.

¿Qué es armenio, papi?

Un cuento de VAHARM MAVIAN.

Hacia 27 años que nos conocimos separado. El tenía entonces 22 años. Un grupo de amigos lo despedimos, en una fría mañana de diciembre, cuando empujamos para América.

Kurken fue el primero de los muchachos de nuestro grupo que se fue. Él se fue a las montañas de la sierra Nevada, a seguir estudios de ingeniería, par lo cual contaba con una beca por un año. En los meses que siguieron, periódicamente recibíamos noticias de él por medio de sus padres.

Luego Kurken a destino, señor Gregory?

A Avedis, uno de nuestros muchachos de Jerusalem. Me respondió que no tenía noticia alguna de él desde hacía veinte años.

- Tu sabes, seguramente, que Kurken llegó de Jerusalem directamente a San Francisco, y allí se quedó. Rompió todos sus lazos con el pasado, y lentamente procuró ir borrando sus huellas. Hace unos veinte años, cuando me enteré de su matrimonio, le escribí unas líneas felicitándolo y manifestándole mi alegría por haber elegido a una muchacha armenia. Me respondió con una carta muy grosera, manifestándome que no se había casado con una chica armenia impulsado por sentimientos de nacionalidad sino que, simplemente, la joven que le había gustado resultó ser armenia. Agregaba que él era contrario al fanatismo nacionalista, y que ya era hora de salir de nuestro estrecho entendimiento social, de nuestro encasillamiento, etc. etc.

Un largo sermón, todo en el mismo estilo que, en definitiva, me obligó a arrepentirme de haberlo felicitado. Después de este hecho, y desde hace veinte años, no tuve más noticias de él. Con toda seguridad, aún se encuentra en San Francisco.

- Tengo intenciones de visitarlo una noche de éstas - le dije.

- No está mal - me respondió Avedis, Luego, escríbeme tus impresiones acerca del Kurken de ahora.

Yo, de cualquier manera, estaba dispuesto a visitarlo. Cual no sería mi sorpresa cuando, dos días después de mi conversación con Avedis, a avanzada hora de la noche, el propio Kurken me telefoneó desde San Francisco. Se había enterado de mi llegada por un periódico local, y se había preocupado por localizarme.

- Bravo, Kurken! Quiere decir que aún lees los diarios en armenio?!

- Y qué te creías? Lamentablemente mis ocupaciones no me permiten hacerlo a fondo pero, pese a ello, siempre le doy un vistazo a la

prensa armenia. Bueno, pero cuenta algo? Eres tú realmente, muchacho? Aún no lo puedo creer! Hace veintisiete años que no nos vemos! Dime, cuándo vendrás a visitarnos? No podrás escapar! Después de llegar hasta Los Angeles no puedes regresar sin acercarte hasta aquí, Okey? Te espero, Vendrás y te quedarás unos días en casa.

Hablaba sin detenerse, poseído por la emoción. Y sin darme tiempo a responderle, prosiguió:

- Tenemos que disipar la nostalgia de los 27 años que pasamos sin vernos. Recuerdas cómo nos leíamos mutuamente nuestras poesías? Mientras caminábamos en la paz nocturna por el gran patio del Monasterio, cuando a nuestro alrededor todo estaba dormido, leíamos a Tekeyan y a Zarifian. Dichosos, hermosos días fueron aquéllos. América borró de nuestras almas toda esa belleza, toda esa espiritualidad... Si al menos, a cambio de ello, nos hubiésemos enriquecido...

- Iré, Kurken -le respondí. En el camino de regreso, sin falta pasaré a verte.

- Entonces, te espero. Llámame por teléfono a tu llegada. Tengo cosas muy importantes que decirte.

Cumpliendo con mi promesa, pasé un día en San Francisco. Y pese a los estragos del tiempo en nuestro aspecto exterior, nos consolamos mutuamente afirmando que interiormente ninguno de los dos habíamos cambiado en absoluto. Pero: quién fue que unos días atrás me había dicho que Kurken ya no hablaba siquiera su lengua materna? Mentira! Solamente en contados casos se veía obligado a detenerse para encontrar la palabra exacta.

Antes de llegar a su casa pasamos a visitar brevemente su estudio de arquitectura, donde con justificado orgullo me muestra la fotografía en color de los rascacielos por él contruidos, así como los planos de una importante obra que le ha sido confiada, valuada en un millón y medio de dólares.

- Pero todo esto es secundario - dice, interrumpiendo sus explicaciones. Deseo hablarte de un asunto mucho más importante. Hace 6 ó 7 años se suspendieron los cursos de armenio que se impartían en la Universidad de Berkeley. Las razones no importan, ahora. Lo importante es que hace unos tres meses se creó un organismo que yo presidí, con la finalidad de lograr la reimplantación de esos cursos, los que servirían de eje alrededor del cual pudieran reunirse nuestros hijos. De otra manera, estarían perdidos para nosotros y para nuestro pueblo.

La ciudad es demasiado grande, y no es fácil crear el ambiente

adecuado para un movimiento social o nacional.

- Y cuál es la situación actual - pregunté.

- La Universidad manifestó estar dispuesta a dar curso a nuestro pedido, con la condición de que nosotros, los armenios, aportemos el dinero necesario. Y así, nos encontramos en una difícil situación, golpeando todas las puertas posibles.

Sin duda que en algún lugar tiene que estar el error. Este no es el Kurken que sólo una semana atrás me pintó Avedis. Profundizando el caso, no existía contradicción. Ni tampoco estaba muy equivocado Avedis. Así era Kurken veinte años atrás, cuando nos escribía, y así era ahora.

Kurken, la oveja descarriada, había vuelto al rebaño.

Al anoecer, estábamos juntos, en su casa. Un chalecito muy elegante sobre una colina de Berkeley. Y Kurken da rienda suelta a su alegría por nuestro encuentro. Entre sus recuerdos hay un largo período de años en blanco, separado de la vida armenia, de ese pasado que ahora intenta recordar. Le menciono a personas que, de una manera u otra, se han destacado en la vida pública, compañeros nuestros. No los recuerda, y parecería que ninguno de ellos fuera importante para él.

Su vida la ha limitado a un cerrado círculo familiar, y lo que ocurre más allá de ese círculo no le interesa en absoluto. Mas, tiene una preocupación que no oculta.

- Temo que mi hija Betty, de 18 años, llegue a relacionarse con algún joven no armenio. Los muchachos armenios no abundan por aquí, además, los venidos de Oriente son distintos a nuestros muchachos nacidos y crecidos aquí, tanto por sus costumbres como por su manera de pensar.

- Sea armenio o extraño: cuál es la diferencia? -le pregunté, recordando la carta suya escrita a Avedis hacía 20 años.- Acaso lo importante no es amarse mutuamente?...

- No es así, -me respondió.- Yo creo en la voz de la sangre. Nuestro presente está basado sobre nuestro pasado, en la absoluta valoración de la herencia espiritual y material recibida de nuestros mayores.

- Qué tiene que ver todo eso con el amor y el matrimonio? Lo esencial es el amor, y el amor no tiene fronteras; no reconoce fronteras nacionales.

- Cuando yo llegué aquí pensaba igual que tú. Me sorprende que tu aislamiento en Europa no te haya hecho reflexionar aún. El pertenecer es un impulso instintivo, querido mío. Hay un sentimiento que nos hace sentir atados a nuestras raíces, hecho acerca del cual no reflexionamos hasta que nos hallamos lejos de los nuestros, de nuestro pueblo.

Cuando se es joven y recién llegado de Oriente, al principio la grandiosidad del mundo occidental te hace sentir turbado, confundido. Luego comienzan distintas etapas de vacilaciones, de búsqueda; búsqueda de ti mismo. Observas lo que te rodea y procuras acercarte, pertenecer al grande, al poderoso; lo que te da, de alguna manera, una falsa sensación de poder, de grandeza. Con esos síntomas externos, sin embargo, no puedes cambiar el estado real de las cosas, no consigues más que un período de autoengaño.

- Crees que sería posible traer una semilla de nuestros valles y lograr que prenda, florezca y dé frutos de la calidad deseada? Nuncal No es posible, simplemente.

Distinta es la situación de nuestros hijos. Son semillas caídas en tierra extraña, de la que reciben su alimento. Alimento estéril en cuanto a armenidad. Al crecer, el fruto de este árbol seguramente conserva su forma y tono, pero jamás tendrá su sabor ni su aroma, ese sabor y aroma que tendría si sus raíces se hubiesen afincado profundamente en su tierra entrañable, y sus brotes y flores se abriesen en su propio medio y bajo su propio cielo.

En fin. No sé si pude definir mi idea o si, con el ejemplo expuesto, compliqué más el problema. Pero... cuéntame algo de ti.

En ese momento, sorpresivamente y con un fuerte golpe se abre la puerta y, como un torbellino, entra Betty, una joven bonita, esbelta y de negros ojos.

- Hola, papi... -saluda a su padre desde la puerta de la sala.

- Acércate, Betty, y saluda a un buen y viejo amigo de tu padre, a quien no veía desde hace veintisiete años...

La chica oyó estas palabras pronunciadas en inglés por su padre, sin prestarle mayor atención. Qué podría importarle un viejo amigo de su padre a ella, que no tenía nada en común con su pasado?

- Hola -dijo volviéndose hacia mí. Y, sin detenerse, siguió buscando apresuradamente algo dentro de un armario.

- También puedes hablar Hayeren (en armenio), Betty? -le pregunte, por decir algo, y aun a riesgo de parecerpoco delicado.

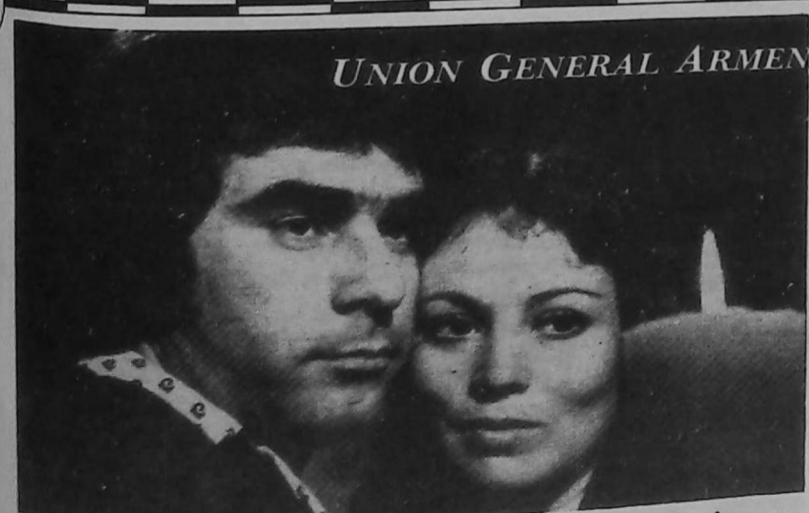
- Qué es Hayeren, papi?...

- Qué vergüenza, hija! Qué significa esto? -replicó Kurken en armenio, dirigiéndose tanto a su hija como a mí. Naturalmente, la muchacha no comprendió ni una palabra.

- Tengo prisa, papi. Comeré algo y saldré inmediatamente, pues tengo una cita.

- No puedes aguardar un momento, hija? Mamá ya está poniendo la

Continúa pagina 6

UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA

a pedido del publico presenta la película armenia

PROMESA DE AMOR

Filmada en Hollywood Prohibida la entrada a menores de 12 años

CINE ARGOS Federico Lacroze 3455

Lunes, 12 de noviembre, 1979 21.30 hs. en punto

Entradas especiales para los alumnos secundarios Reserve su entrada telefónicamente:

- 773-2820
- 772-2617
- 83-5944
- 47-1243
- 48-9343
- 48-5398

Nuevo galardón para el Dr. Sarkis Balassanian

La labor médica y de investigación que desde hace tiempo viene desarrollando el doctor Sarkis Balassanian, ha traspasado también los límites de la comunidad para expandirse al ámbito nacional. Y así, no resulta extraño que el doctor Balassanian haya recibido en estos días otro premio a su reconocida ciencia. Se trata, en esta oportunidad, del Premio Facultad de Medicina doctor Luis Sivori.

Nos complacemos en felicitar al doctor Sarkis Balassanian, y señalarlo como ejemplo ante la comunidad armenia residente en la Argentina, así como ante sus pares en la profesión.

Viene página 5

mesa, Cenaremos juntos. Además, recién llegaste.

Pero Betty tiene una cita, y sentada en la punta opuesta de la mesa come algo a toda prisa.

- Hasta la vista -se despide. Y de un salto llega hasta su automóvil.

- No tardes mucho, Betty...

- Bueno, nuevamente quedamos solos los viejos. No olvidés que estamos treinta años atrasados con respecto a ellos -comentó mirando a Kurken.

- Qué puedo hacer, amigo mío? Los tiempos han cambiado. No veo otra salida más que aceptar esta situación. Citas, salidas, tonterías inofensivas que pasarán con la edad. Mi preocupación es otra. Su indiferencia por las cosas de nuestro pueblo y la lengua madre.

Hace un momento hablábamos de nuestras raíces. Una poderosa corriente americana las ha arrasado. Una corriente que ha convertido los placeres y la vida fácil en el propósito primordial de sus vidas.

Cuando finalmente nos acercamos a la mesa, pensaba acerca de lo obtenido por Kurken en su vida. Qué tenía él más que aquellos compañeros nuestros que quedaron allá, en distintos países de Oriente? Una casa como esta podría haberla tenido, incluso sin necesidad de trabajar tan duramente.

Sus compañeros, nuestros compañeros, para quienes la vida no significa solamente ganarse una posición, le han encontrado un sentido más profundo a su existencia. Y sus hijos, educados en los colegios armenios, jamás les habrán de preguntar, WHAT'S HAYEREN, DADDY? (Qué significa Hayeren, pá?)

Traducido por Dikran Kahvedjian

Coro Gomidás y Ecumenismo

El sábado 27 de octubre ppdo., a las 17 hs. tuvo lugar un Concierto de Música religiosa Armenia en la Iglesia de la Abadía de las Monjas Benedictinas de Santa Escolástica en la localidad de Victoria (B.A.). El mismo estuvo a cargo del Coro Gomidás, dirigido por Makruhí Eulmesekian, y acompañado al órgano por Antonio Chaglasian. Las partes de solista estuvieron a cargo de Sirán Zorian, Carlos Kechichian, Rosa Iergatuni y Pedro Tcholakian. A su vez prestó su colaboración el Reverendo Padre Miurrón Apeghá Kevekián.

Se encontraban presentes el Secretario de la Comisión para el Ecumenismo del Arzobispado de Buenos Aires, Dr. Padilla quien hizo la presentación del Coro. Estaba también presente

el Arzobispo Monseñor Sierra y el Obispo armenio S.E. Monseñor David Sahaguián.

El Coro Gomidás entonó las estrofas del Himno Patriarcal, el "Señor, salva a los Armenios", y numerosos trozos de la Misa Polifónica de Magar Ekmalian y en la parte final cantó el "Ave María" de Montechia. Fue una actuación descolante del Coro, donde brillaron con todo su esplendor los dulces cánticos espirituales de la Iglesia Armenia.

Posteriormente, el Coro de las Monjas Benedictinas entonó una antifona pascual, del siglo X.

Con la bendición en idioma castellano de Monseñor Sierra y en idioma Armenio de Monseñor Sahaguián, se dió por terminada la fraternal ceremonia.

REGISTROS

Nacimiento:

El 28 de octubre pasado llegó al mundo Carolina Kaprielian, la linda hija de Miguel Angel Kaprielian y Susana Kidjekouchian de Kaprielian. Lleguen hasta sus padres y abuelos -Arshaluis Kaprielian y Puzant y Virginia Kidjekouchian- nuestras felicitaciones, juntamente con los mejores augurios para la recién nacida.

Enlace:

En la Iglesia Santa Cruz de Vara se realizó, el 27 de octubre pasado, el enlace de la pareja Krbashian-Berberian. Apadrinaron la ceremonia Regina Isabel Berberian y Rubén Pablo Berberian. Felicitaciones y augurios a la nueva pareja, así como a sus padres Boghos Berberian, Lucia Haydarian de Berberian, Artash Krbashian y Sirarpik Minasian de Krbashian

Viajeros

Procedentes de Estados Unidos de Norteamérica, adonde se habían trasladado el mes anterior, están de regreso en Buenos Aires el señor Garbis Malkassian, ex-Presidente de esta filial de la UGAB, juntamente con su señora esposa.

En oportunidad de este viaje, el señor Malkassian pudo establecer contactos con el señor Misak Haigentz y otros altos dirigentes del Consejo Central de la UGAB mundial.

Donaciones:

- Sr. Carlos Zoualian, por el suplemento especial Mes de la Cultura Armenia dona a Sardarabad \$ 50.000.-
- Sr. Martín Keskiskian y Sra., por nacimiento de su nieta Noelia, dona a Sardarabad \$ 30.000.-
- Sr. Carlos Essaian, por compromiso de su hija Mabel con Arturo Guedikian, dona a Sardarabad \$ 50.000.-

Fallecimiento:

Lamentablemente debemos informar el fallecimiento del señor Hovsep Hovsepian, ocurrido el 23 de octubre pasado. Un buen armenio que, en diversas oportunidades, supo atender a las necesidades de la comunidad. Hacemos llegar nuestras sentidas condolencias a su esposa, señora Siruni Salorian y a sus hijos Susana, Maria, Isabel, Lucia, Beatriz, Rubén y demás deudos.

Los restos del señor Hovsepian fueron sepultados en el Cementerio Armenio de San Justo.

Instituto Marie Manoogian Organizado por la Comisión de Padres, se celebró el Día de la Familia

Los padres de alumnos del primario y jardín del Instituto Marie Manoogian realizó el domingo 28 de octubre pasado, en horas del medio día, en las instalaciones del nuevo edificio de la Unión General Armenia de Beneficencia, un asado celebratorio del día de la Familia. El acto sirvió para reunir a un crecido número de padres de alumnos y amigos de la Institución. Todo esto en un ambiente de cordial amistad y camaradería, oportunidad que se aprovechó para el intercambio de impresiones y mejor entendimiento para el desarrollo de las actividades escolares para el futuro y estrechar vínculos entre padres y alumnos en beneficio de la Institución y por ende de la toda la colectividad.

Este acto, de una realización y organización magnífica por parte de la Comisión de Padres, estuvo enmarcado por la asistencia de 600 comensales que, al despedirse, hicieron votos para futuros actos similares.

UN BRAVO BIEN FUERTE PARA ESTA COMISION DE PADRES.

COCINA ARMENIA

KEFTE

Ingredientes

- 1/2 kg. trigo fino
- 1/2 kg. carne picada de nalga
- 1/2 kg. carne picada común
- 1/2 kg. cebolla.
- manteca, sal, pimienta, pimentón.

Preparación

Mezclar y rehogar juntos las cebollas, carne picada común y un trozo de manteca. Retirar y condimentar a gusto. Dejar enfriar mientras mezclan y amasan la picada de nalga, con

RIGAR'S

Camisería exclusiva

el trigo fino (ya lavado) junto con una cebolla rayada. Esta preparación será la base y cubierta, ya que en el centro se pondrá la carne rehogada con las cebollas.

Se enmanteca la asadera y sobre la cubierta se pone también trozos de manteca. Se cocina en horno a temperatura moderada.

Consejo: es conveniente dejar el trigo en remojo, durante 1 hora.

A.R.

TRADICIONAL MADAGH DE SAN MESROB

La Comisión de la Iglesia San Mesrob, invita a toda la colectividad a participar de su "Madagh" tradicional, en memoria de las Familias Benefactoras, BAKCHELLIAN, BEKYARIAN, KALAYDJIAN, HAMPARTZUMIAN y DIARBEKIRIAN.

Finalizada la misa, se realizará un réquem con la participación del Rev. Padre Miurrón Kvekian y del Coro Tesderk Vartanantz.

Invitamos a todos nuestros creyentes a participar y traer vuestro respeto a los Benefactores.

Comisión

GRUPO DE ACERCAMIENTO JUVENIL ARMENIO

G.A.J.A.

Presenta

"Noche Danzante"

Viernes 9 de Noviembre,
22 hs.

Callao 360 P. 2º Boite.

Reservas de entradas al 48-2104

BAUEN
BUENOS AIRES BAUEN HOTEL

ELEGANTE
SPORT

1929 - Homenaje a uno de los Pres

suplemento especial

1931: Primer Testimonio gráfico del Coro Gomidas

MARDIROS KAPRIELIAN
Miembro fundador del Coro Gomidas.

Nació en Aguin, Armenia. Hizo sus estudios en el Seminario de los Santos Santiagos de Jerusalem. Fue miembro fundador del Coro Gomidas y uno de los pilares mas importantes que secundaron al maestro Vartabetian. Hasta sus últimos dias participo activamente tanto en la Comision Cultural como en el Coro. Con estas lineas evocamos su memoria.

1954: Coro Gomidas celebra sus Bodas de Plata

1959: Coro Gomidas celebra sus 30 años de vida

1954: Bodas de Plata. De izq. a derecha: Levon Vartabetian, Monseñor Sion Manogian, y Armin Bergamali

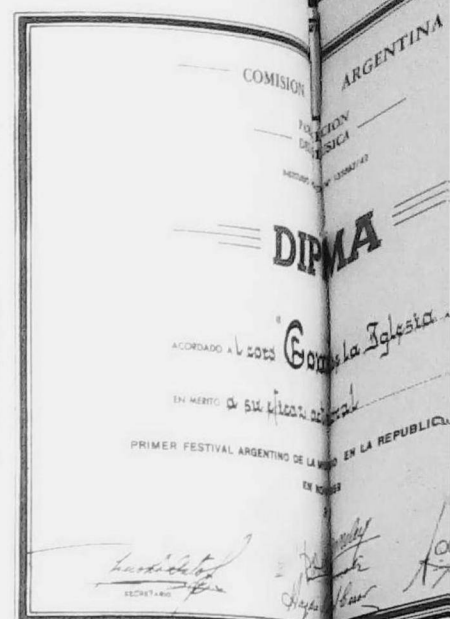
1960: Coro Gomidas en Canal 7 - Sábado Santo.

1972: Artistas de Armenia, junto al Coro Gomidas

14 Octubre 1979: Iglesia San Gregorio El Iluminador, más de ochenta integrantes actuales y anteriores.

Integrantes del Coro Gomidas

SOPRANOS

- Arabian Rosa de Bahian
- Rosa de Bochgezian
- Cristina Chebekdjian
- Maria Ertsejian
- Stella Maris Kalemkerian
- Adriana Kasbarian
- Elsa de Keshishian
- Diana Merzifounian
- Delia de Minassian
- Silvia Familian
- Adriana Torossian
- Victoria Tufenekchian
- Sonia Yergatian
- Rosa de Yergatuni

BAJOS

- Jack Bojostian
- Cristian Glorikian
- Juan Karamanukian
- Apegha Miurron Kvekian
- Dikran Minassian
- Krikor Mouchian
- Sergio Mouchian
- Alberto Narkizian

DIRECTORA: Diana Mesekian
PIANISTA: Diana de Sarafian
SOLISTA INVITADA: Zorian

SRA. TAKUHI HAIRABEDIAN

Directora del Coro Gomidas durante los años 1964-1967

Este Suplemento Especial, con la especialidad de Lanús Hetero Ercán S.A. Gabriel Tokatlian Riziak

de la Música Armenia - 1979

HARUTIUN MANTALIAN

ROSA BERBERIAN DE YERGATUNI

ZARMUHI BERBERIAN DE EBEEKIAN

MARIA CHAGLASIAN

Durante más de cuarenta años, brindaron su servicio a la música armenia a través del Coro Gomidás. Horas de esparcimiento, de descanso, de estar en familia, fueron dedicadas, para que la canción armenia viva y se difunda. Sabemos que el mejor premio que pueden recibir ellos y sus noveles compañeros, es la satisfacción espiritual del trabajo realizado. Adelante veteranos.

1960: Coro Gomidás junto a S.S. Vazkén Iº, Supremo Patriarca y Catolicós de Todos los Armenios

Testimonio Viviente

INSTITUCION ADMINISTRATIVA DE LA IGLESIA ARMENIA

HOMENAJE A SU SANTIDAD VASKEN

RECITAL VOCAL - INSTRUMENTAL - CORAL

MONSEÑOR PAREN ABADIAN

XXX ANIVERSARIO GRAN CONCIERTO CORAL

100º ANIVERSARIO NATALICIO DEL PADRE GOMIDAS

1929 Coro "Gomidas" 1969 Buenos Aires

CORO GOMIDAS 1929 - 1969

Gomidás

CONTRALTO

- Arshalouis
- Chaglasian Maria
- Ebekian Zarmuhi de
- Eva
- Arshalouis
- Loucine
- Annie
- Rqsalba
- Cristina
- Beatriz
- Siran A.

TENORES

- Onnig
- Miguel
- Antonio
- Alberto
- Ricardo
- Eduardo
- Carlos
- Ricardo
- Harutiun
- Alberto
- Sergio
- Pedro
- Mihran

NINO HALBERIAN

Director del Coro Gomidás durante los años 1967-1969

especial adhesión de:

- Hnos. S.A.
- Rizian Hnos.
- landia S.A.

grantes d

OS

de

Cristina

Maria

M. Maris

d. d. riana

iana

a de

Oiana

b de

siana

Victoria

B

de

ian

Juan

mn Apegha

nan

for

oo

ITTO

LECTORA: M

MINISTA: Dia

LISTA INVI

Heteria

Hos

Rizian Hnos.

riel Tokail

landia S.A.

ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՈՒՆԵՍԿՈՒՄԻ ԱՌԹԻԻ

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Հայ երաժշտութեան հայր: Գիւտարարն ու բարեկարգիչը, որուն գործը կարելի է համեմատել միայն անմահ Մեսրոպ Մաշտոց Վարդապետի գործին հետ:

Կոմիտասը հայ ժողովուրդին գոյց տուաւ նանչնալ իր հոգին, իր հոգեկան ինքնուրոյնութիւնը երգի նամբով, թէ հայն ունի ստեղծագործական բուն ու հորդաւատ գգայնութեամբ ինքնուրոյն երաժշտութիւն, լի խոր մտածումով ու վառ երեւակայութեամբ:

Կոմիտասի գործը եղած է ու կը մնայ հարագատ, որովհետեւ իր գործերը սերտօրէն կապ ունին հայ ժողովուրդի կեանքի եւ գգացումին հետ եւ Մայր Երկիրն ու ժողովուրդը եղած են իր ներշնչումի գլխաւոր աղբիւրները:

Կոմիտաս սկիզբ մըն է որ վախճան չունի: Հայը յաւ գիտակցելով թէ առանց Կոմիտասի չկայ հայ երաժշտութիւն, աշխատած է ամէն հայ երգի, երաժշտութեան մէջ նառագայթ մը շողացնել անմահ Վարդապետի հոգիին:

Կոմիտասի անունն ու գործունէութիւնը անմահացնելու նպատակով, Պուէնոս Այրէսի մէջ 50 տարիներ առաջ կազմուեցաւ հայկական խումբ մը՝ ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ:

Կէս դար ամբողջ մի կեանք մտաւորապէս հայ երգին ու երաժշտութեան, հայապահպանութիւն, լի գոհողութիւններով, սիրով եւ հաւատով: Յիտուն տարիներ առաջ, խումբ մը հայրենասէր ու երաժշտասէր հայեր, ղեկավարութեամբ՝ Լեւոն Վարդապետեանի, հրաշալի մտայնացումն ունեցան յաւերժացնելու Կոմիտասի անունը, ծառայելով հայ երգին, տարածելով հայ լեզուն, միշտ մնալով հայ եկեղեցու եւ դպրոցի կողմին: Անհրաժեշտ էր պարտականութեան գիտակցութիւն եւ գոհողութեան ոգի եւ հայրենասիրութիւն:

Վաստահար երգչախումբի առաջին անդամները, մարդկային ճիգերէ, հոգեկան ազնուութենէ, սրտի աշխուժութենէ աւելի, ունէին ամենակարեւորը՝ սէր եւ հաւատք այն ամէնի հանդէպ ինչ ծրագրած էին որ միշտ կապ ունէր հայութեան հետ:

Երգչախումբի կազմութեան առաջին օրէն իսկ, անանձնական գգացումի սրտեր եղած են բոլորինն ալ: Անոնք որոնք բախտաւորութիւնն ու երջանկութիւնը եւ գոհունակութիւնը ունեցած են մաս կազմելու երգչախումբի ընտանիքին, պիտի հաստատեն թէ ըսածներս խօսքեր չեն, այլ գգացում եւ իրականութիւն:

Կոմիտաս երգչախումբի 50 տարուայ գործունէութիւնը հասկնալու եւ գնահատելու համար, պէտք է որ շնչտեմք խումբի բարոյական-հայրենասիրական հասկացողութիւնը, քան թէ իւրաքանչիւրի անհատական երաժշտական կարողութիւնը: Այդ պարագային, պիտի տեսնանք որ կատարուած գոհողութիւնը պիտի կրկնապատկուի:

Այս բարձր համոզումներու վրայ կանգնած խումբ մը հայեր, մոռնալով անձնական գուրբութիւն գիտակցարար դիմելով կամովին զրկանքներու, բայց լաւ գիտնալով թէ տուրքի բանակը չէ իրենց համար կարեւորը, ոչ ալ նոյնիսկ որակը, այլ այս բոլորը դրող պատեալը՝ ԱԶԳԸ եւ ԵԿԵՂԵՑԻՆ:

Օր. Մաքրուի Էօմէլէքեանը, երգչախումբի այսօրուայ ղեկավարն ու հոգին, համեստ հայուի մըն է, որ իր երաժշտական բարձր կարողութիւններով, նուրբ ոգիով ու հայրենասիրութեամբ կը պարտադրէ բոլոր անդամներուն հետեւի իր կենդանի օրինակին:

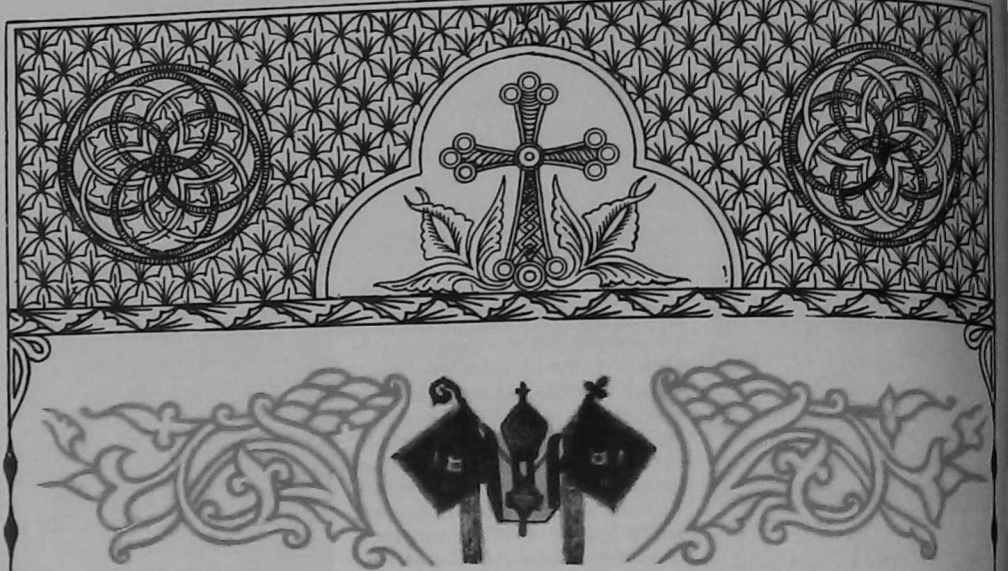
Անգնահատելի է Կոմիտաս երգչախումբի 50 տարիներու ընթացքի կատարած ծառայութիւնը մանաւանդ Հայց. Առաջնական եկեղեցուց: Մեր սուրբ տաճարներէն դէպի երկինք բարձրացող երգուած խօսքը ամենահարագատ կերպն է աղօթի:

Գեղարուեստական մեծ վայելք մըն է յսել Կոմիտաս երգչախումբը, որ եղած է եւ է հայ լեզուի եւ հաւատքի պաշտպանակներէն մին, ամուր կառչած իր հոգեկան ուժերուն, կրօնական աւանդութիւններուն եւ մշակութային ու ազգային կոչումին: Անոր անդամները, իրենց գաղափարներով ու համոզումներով կը ձգտին ծառայել գերագոյն նպատակի կենսագործման իրականացումին՝ հայապահպանութեան:

Այս ամէնով, Կոմիտաս երգչախումբը մեզ կ'ուզէ սորուցնել անասան հաւատք հայ ժողովուրդի եւ եկեղեցու հոգեկան-մշակութային արժէքներու հանդէպ, հաւատարիմ մնալ այս ամէնին, պարծանքով խոստովանիլ եւ կենդանի պահել, մեր կեանքին մաս դարձնել, նշանաբան ընել թէ հայ ենք, թէ Բրիտանիայ ենք:

ՄԻԻՌՕՆ ԱՐԵՂԱՅ ԳԸՎԸԳԵԱՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿ

ՀԱՅՐԱԿԱՆ ՈՂՋՈՅՆ ԵՒ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏԱԳԻՏ ԼԵՒՈՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏԵԱՆԻՆ, ՍԻՐԵԼԻ ԵՒ ՀԱՐԱԶԱՏ ՈՐԴՒՈՅ ՄԱՅՐ ԱՌՈՒԱՅ ՍՐԲՈՅ ԷԶՄՈՒՄԻՆԻ

Պուէնոս Այրէսի Կեդրոնական Վարչութեան նախաձեռնութեամբ օրերս տօնուեցաւ Ձեր հիմնադրած Կոմիտաս երգչախումբի գործունէութեան 30 թղ տարեդարձը, անգամ մը եւս պանծացնելով անմահ Կոմիտաս Վարդապետի պանծալի անունն ու յիշատակը, ի պատիւ Ձեզի ու Հայ Երգին:

Երեսուն երկար տարիներ շարունակ Դուք ղեկավարեք էք Կոմիտաս երգչախումբը եւ Ձեր համերգներով հոգեկան անսահման մխիթարութիւն եւ խանդավառ ապրումներ տուեք էք Հայ ժողովուրդին: Նաեւ պայծառացուցեք էք Հայաստանեայց եկեղեցին տասնամեակներ շարունակ երգելով Ս. Պատարագներուն Ձեր քառածայն երգչախումբով, արժանանալով տեղւոյդ Համայն Հայ հաւատացեալ հօտին սիրոյն, յարգանքին եւ երախտագիտութեան:

Արդ, ի նշան ճշմարիտ գնահատանքի եւ սիրոյ, եւ ընդառաջելով Հարաւային Ամերիկայի Հայրապետական Պատուիրակ Գերաշնորհ Տ. Բարզէն Եպս. Ապատեանի միջնորդութեան, սոյն Հայրապետական կոնդակով կ'օրհնենք զՁեզ եւ Ձեր երաժշտական, կրթական երեսնամեայ վաստակը Հայ կեանքէն ներս, ու կը մաղթենք Ձեզ, որ նաեւ այսուհետեւ երկար տարիներ քաջաողութեամբ ու խաղաղութեամբ հնչեցնէք մեր ժողովուրդի երգը, ի պանծացումն Հայ երաժշտական հանճարին եւ ի մխիթարութիւն եւ յուրախութիւն Մեր սիրելի ժողովուրդին:

Ողջ լերուք եւ զօրացեալ Ս. Հոգւով եւ յաւէտ օրհնեալ ի Տեառնէ եւ ի Մէնջ: Ամէն:

Տուաւ կոնդակս ի 30-ն Հոկտեմբերի 1959 Փրկչական ամի, եւ ի տոմարիս Հայոց ՌՆԹ, ի վանս Սրբոյ Էմիլիանի

Վաչագան

ՀԱՅՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿ ԵՒ ԿԱՌՂԻՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ

ԿՈՄԻՏԱՍ ՔԱՌԱԶԱՅՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ

1929 թուականին, խումբ մը երաժշտութեան սիրահար գաղթական հայեր, Պուէնոս Այրէսի մէջ կազմեցին երգչախումբ մը, եւ զայն անուանեցին ԿՈՄԻՏԱՍ: Մանուկ երգչախումբի ղեկավարութիւնը ստանձնեց խմբավար Լեոն Վարդապետեանը եւ աւելի քան երեսուն տարիներ մշակեց, յղկեց եւ վարեց զայն:

Երգչախումբը իր առաջին համերգը տուաւ իր հիմնադրութեան տարին, եւ որուն ամբողջ հասոյթը տրամադրուեցաւ իր անուանորդի՝ Կոմիտաս Վարդապետի բուժման համար:

Անցեալ Յիսուն տարիներուն ընթացքին, Կոմիտաս Երգչախումբը կարեւոր նպաստ մը ունեցած է հայ երաժշտութեան տարածման համար ոչ միայն Հարաւային Ամերիկայի գաղութներուն մէջ, այլեւ տեղացի

երաժշտաւոր հասարակութեան մէջ, միեւնոյն ժամանակ սատարելով հայութեան ճանօթացման եւ տեղացիներու ներքինական կապերու հաստատման: Երգչախումբը ամէն տարի տղւած է համերգներ, արտակարգ համերգներ, ելոյթ ունեցած է գաղութի տարբեր կազմակերպութիւններու հանդիսութիւններուն, Պուէնոս Այրէսէն բացի համերգներ տուած է Մոնթեւիդոնոյի եւ Գորտոպայի մէջ, մասնակցած է զինուորական շրջանակներու, եւ Էքսիմենիք ժողովներու կրօնական հանդիսութիւններուն, ելոյթ ունեցած են հեռուստացոյցով եւ ձայնասփիւռով, բայց եւ այնպէս, Կոմիտաս երգչախումբի ամենակարեւոր նպաստը եղած է Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցու պայծառացման

եւ գոյատեւման, անոր կամարներուն ներքեւ հնչեցնելով Եկեղեցու հայրապետական շարականներն ու Ս. Պատարագի թովիչ եւ բարոյալուր մեղեդիները: Ամէն հայ որ պակուած է Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Եկեղեցու մէջ, երախտագիտութեամբ կը յիշէ Կոմիտաս երգչախումբն ու անոր անդամներու զոհողութիւնները Ս. Պապի արարողութեան երգեցողութեան իրենց բերած նպաստին համար:

Պրն. Վարդապետեանէն ետք երգչախումբը ղեկավարած են Տիկին Թագուհի Հայրապետեան եւ Պրն. Նիկո Հապետեան: Այժմ խմբավարն է Օր. Մարտինի Էօմէլէքեանը, որ 1969-ին Վեր ծրագրուեցաւ կը ղեկավարէ երգչախումբը:

ՄԵՆՔ ԵՒ ԱՆՈՒՔ

իրապաշտութիւնը, կեանքի յաջողութեան նպատակներէն մէկն է: Իրապաշտ անձ մը, ապագայի որոշ դժուարութիւններ կանխելու համար իր անձնական գործառնութիւնները կանխապէս իրականութեան վրայ:

Ազգային կեանքին մէջ եւս, իրապաշտութիւնը մեր քաղաքական նպատակներու իրականացման հիմնական մտածելակերպը պէտք է ընդգրկենք եւ պէտք չէ տարուինք յոյսերով եւ կարգապահի նուաճումներով:

Մեր այս խորհրդածութիւնը ծնունդ կ'առնէ քանիցս պատահած դէպքերու որպէս հետեւեալ: Արժանիքի մօտ թրքական դեսպանատան ղեկավարութիւններուն:

Ամէն տարի եղեռնի տարելիցի ոգեկոչման օրերուն, հարցերուն մօտիկ անձերուն ծանօթ է ինչպէս թուրքիոյ դեսպանը կը միջամտէ քաղաքական մարմիններու մօտ եւ իր ձայնը լսելի կը դարձնէ եւ արգիլել կու տայ հակաթրքական կողմից ցոյցերն ու արտայայտութիւնները:

Շուրջ երկու տարիներ առաջ, Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ պատրաստուած գեղեցիկ ժապաւնի մը հրապարակ ելաւ, եւ հայ մամուլը գովազատներով արտայայտուեցաւ անոր մասին: Ժապաւնը կը կոչուէր « Կէս Գիշերուայ ձեպ-ընթաց », որուն մէջ ցոյց կը տրուէր ամերիկացի լրագրողի մը չարչարանքները թրքական բանտերուն մէջ:

Ամիսներ առաջ, թերթս ստացաւ յայտարարութեան խնդրանք մը, ըստ որուն, հայկական կազմակերպութեան մը նախաձեռնութեամբ, Պուէնոս Այրէսի թատրոններէն մէկուն մէջ երկու գիշեր պիտի ցուցադրուէր սոյն ժապաւնը: Որոշ ժամանակ մը ետք, հաղորդուեցաւ որ ցուցադրութիւնը յետաձգուած է: Ի՞նչ էր պատճառը: Ըստ երեւոյթին, թրքական դեսպանատունը կրկին անգամ միջամտած էր եւ արգիլած ժապաւնի ցուցադրութիւնը ոչ միայն հայերուս, այլեւ՝ տեղացի ժողովուրդին համար:

Մինչ այս, Ուրուկուա հայ գաղութը, ուրիշ դէպքերու կարգին, յաջողեցաւ իր կամքը պարտադրել եւ ցուցադրել յիշեալ ժապաւնը, որ նոյնիսկ երկու շաբաթներ ցուցադրուեցաւ Մոնթեվիտէոյի տեղացի ժողովուրդին: Թրքական դեսպանատան բողոքները այդ երկրի մէջ ուրեմն, ապարդիւն են եւ անգոր: Ինչո՞ւ: Միթէ սոյն կառավարական խողովակներով չե՞ն երկու շաբաթանոց բողոքները: Ինչո՞ւ Ուրուկուայի մէջ թուրքը չի հասնիր իր նպատակին:

Մոնթեվիտէոյի հայ գաղութը, որ իր մեծամասնութեամբ մէկ ամբողջութիւն մը կը կազմէ եւ համագաղութային չափանիշով կը գործէ, յաջողած է իր բարեխնամ կառավարութեան վրաստանութիւնը շահիլ իր ապրելակերպով եւ գործելակերպով: Գաղութը, քանիցս հանգանակութիւններով նպաստած է տեղական առողջապահական եւ բարեսիրական հաստատութիւններուն, քաղաքի պողոտաներու եւ հրապարակներու բարեկարգման եւ անուանակոչման, ինչպէս նաեւ սիրալիր յարաբերութիւններ մշակած է պատկան մարմիններու պատասխանատուներու հետ: Ուրուկուայի պետական շրջանակներու վստահու-

ԳԵՐՇ. Տ. ԴԱԻԹ ԵՊՍ. ՍԱՀԱԿԵԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մեր նախորդ թիւով պատահածօրէն մեր ընթերցողներուն հաղորդած էինք Գերշ. Տ. Դաւիթ Եպս. Սահակեանի Պուէնոս Այրէս ժամանման եւ իր կարգ մը գործունէութիւններուն մասին:

Բարձրաստիճան կղերականը, այս վերջին երկու շաբաթներուն ընթացքին եւս ընդունեց այցելութիւնները Գաղութի տարբեր կազմակերպութիւններու եւ մի-

ութիւններու ներկայացուցիչներու, այցելեց վարժարաններ եւ հաստատութիւններ:

Կիրակի, 21 Հոկտեմբերին, Սրբազան Հայրը Ս. Պատարագ մատուցանեց եւ քարոզեց Ֆլորէնսի վարագայ Ս. Սաչ եկեղեցւոյ մէջ, իսկ Հոկտեմբերի 28ին, պատարագեց եւ քարոզեց Վ. Լորէզի Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ: Երկու օրերուն ալ, շրջաննե-

րու հաւատացեալ ժողովուրդը խուռներամ լեցուցած էին եկեղեցիները, հաղորդուելու հոգեպարար արարողութիւններէն եւ լսելու Սրբազան Հօր խմաստայից քարոզիչները:

Շարաթ, 27 Հոկտեմբեր, Դաւիթ Եպիսկոպոսի կարգադրութեամբ, Հայկական Գերեզմանատան մէջ տեղի ունեցաւ մեզմէ յաւելուած նրա մասին հայեհանդիստ մը, որուն նախագահեց Սրբազան Հայրը:

ԹՈՒՐԻՔԻԱ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՆՑ ՅԱՂԹՈՂԻ

Թուրքիոյ վարչապետ՝ Պուլենթ Էչեվիտը վախճալով որ ընտրութիւններու ժամանակ կրնան խարդախութիւններ կամ խարանդարութիւններ տեղի ունենալ, 200000 զինուորներ նոր զէնքերով զինելով բաժնեց զանոնք երկրի բոլոր ընտրակեդրոններուն մէջ: Ապահովելու համար եւս ար ամէն անձ մէկէ աւելի ձայն չկրնայ տալ, ներկի տուաւ ամէն մէկ ձայն տուողի մտը, նախորդ խոստանալով որ ներկը մի քանի ժամէն պիտի անհետանայ անոնց մատներէն:

ներկերը, որ արդէն խորհրդանիշ մը դարձած էր էչեվիտի պարտութեան:

Թէեւ բուրքներ չընդունեցին էչեվիտը որպէս իրենց ղեկավարը, ամենայնդէպս մեծամասնութիւն մը չկրցաւ շահիլ նաեւ անոր յաջորդը, Սուլէյման Տեմիրլը՝ նախկին վարչապետը: Տեմիրլի պահպանողական Արդար Կուսակցութիւնը (ՊԱԿ) բուրքիոյ 450 հոգինց խորհրդարանի 182 աթոռները միայն շահեցաւ:

իր պայմանագրական (coalition) կառավարութիւնը, մարդիկ յուսացին որ ան շուտով պիտի բարեխաւէր քաղաքական եւ տնտեսական պայմանները: Անոր փոխարէն, խնդիրները աւելի բարդացան: Աւելի քան 2000 բուրքներ մահացան, երկրի 67 արւարձաններ զինուորական խիստ հսկողութեան ենթարկուեցան, կեանքի սղործեան տոկոսը հարիւրաւոր աստիճանի բարձրացաւ, անգործութիւնը բարձրացաւ 15 առ հարիւրի, եւ պետութեան հսկողութեան տակ երոզ մարտարարուեստը տարեկան 3 Պիլիոն տոյար կորսնցուց:

Բայց, վարչապետին «բարի» մտածմունքները արդիւնք չտուին: Հակառակ խիստ հսկողութեան, 6 անգոր սպանուեցան եւ հարիւրաւոր բուրքներ բանտարկուեցան Հոկտեմբերի վերջին շաբաթը: Ընտրութիւններուն ընթացքին: Եւ մի քանի օրեր ետք, քաղաքացիներ տակաւին ցոյց կու տային իրենց մատներու մանիշակագոյն

Տեմիրլը, կամ ունէ ուրիշ մէկը, պէտք ունի գորաւոր քիւնուցի մը, խաղաղօրէն կառավարելու համար Արեւմտեան աշխարհի ամէնաբաւասային քաղաքացիները: Այս պատճառով, Թուրքիան այժմ կրնայ ունենալ ժամանակաւոր փոխանցիկ կառավարութիւն մը միայն:

Երբ էչեվիտը 1978 բուրքանի Յունուարին կազմեց

Նուս հիւրերու եւ մեքենաներու փոխնորդներու պակասութեան պատճառով, բըրքական մարտարարուեստի արտադրողական ուժը կիսուեցաւ: Շաբաթի, իւրի, քաղաքի եւ նոյնիսկ բրքական ստրիկի արտադրութիւնը նուազեցաւ, նոյնիսկ Արեւմտեան երկրներու 1,5 պիլիոն տոյարի աջակցութիւնը ոտքի չկրցաւ հանել հիւսնդ տնտեսութիւնը:

Տեմիրլը ընտրապայքարի ժամանակ

թիւնը հայութեան հանդէպ այնքան գորաւոր է, որ անցեալ տարի ՀԲԸՄիութեան Յիւսնոս նախագահ՝ Տիար Ալեք Մանուկեանը հռչակուեցաւ պետութեան հիւրը եւ Ուրուկուայը հանդիսացաւ առաջին պետութիւնը որ ՄԵՐ ՀԱՐՅԸ քննարկակերպութեան մէջ: Այս բոլորը, քաղաքական իրապաշտ մօտեցման արդիւնքներն են:

Ատենը եկած է այլեւս, որ բոլոր գաղութներն ալ միասնական ճիգերով եւ իրապաշտ գործելակերպով աշխատին, վիժեցնելու համար «անոնց» հակահայ ծրագիրները:

Եթէ երիցս վարչապետ Տեմիրլը, այս անգամ կուզէ գործնականապէս տիրել երկրին, պէտք պիտի ունենայ իսլամական Ազգային փրկութեան կուսակցութեան եւ Ազգային Շարժում կուսակցութեան աջակցութիւններուն, իր կազմելի կառավարութեան համար:

Թուրքիան բերեւ պէտք ունենայ ուրիշ մեծամասնակ նիւթական օժանդակութեան մը, միջազգային դրամական հիմնարկութիւնէն, որուն արդէն պարտական է 714 միլիոն տոյար: Այս արդեն կը նշանակէ աւելի սեղմումներ տնտեսական ներքին գետնին վրայ եւ աւելի քաղաքական խրտուսմներ: «Մեր իսկական կարիքը ուրիշ Արաբիւրի մը պէտք է» ըսաւ բուրք լրագրող մը ակնարկելով այն անձին, որ բուրքիոյ հանրապետութեան հիմնադիրը եղած է:

Երկրի ներկայ յետամնաց վիճակին մէջ, նոյնիսկ Արաբիւր մը չի կրնար գիտնալ որո՞ւ ղիմել, փրկութեան համար:

«Նիուզուիք» Անգլիերենէ քարգմանեց Կ.Ս.

Ա. Էջմիածնի մէջ, Մայր Աթոռի և Տանն Կիլիկիոյ լիազօր ներկայացուցիչներուն միջև տեղի ունեցած բանակցութիւնները (Հոկտեմբեր 4-10) ...

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵԻ ԿԱՅԱՑԱԾ ԺՈՂՈՎԻՆ

Հոկտեմբերի 4-10 ժողով կայացաւ Ամենայն Հայոց եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւններու ներկայացուցիչներուն միջև Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի վեհարանին մէջ: Ժողովին նպատակը եղաւ բանակցութիւններ կատարելու համար նուիրապետական երկու Աթոռներու միջև տեղի ունեցած ճիգերուն մէկտեղումին համար:

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը ներկայացուցին՝ Մայր Աթոռ ներկայացուցիչ՝ Պրն. Վարդգէս Տէր Կարապետեան, Գերշ. Ս. Կոմիտաս Արքեպ. Ստեփանեան, Գերշ. Ս. Թորգոմ Արքեպ. Մանուկեան, Գերշ. Ս. Շահէ Արքեպ. Անէմեան, Գերշ. Ս. Վաչէ Արքեպ. Յովսէփեան:

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը ներկայացուցին՝ Պրն. Սարգիս Արքեպ. Թրքոնեան, Գերշ. Ս. Տաքեւ Եպս. Սարգիս Տէր Կարապետեան:

Ժողովի նիստերը փոխանորդաբար վարեցին երկու ատենապետներ՝ Պրն. Ս. Արտաւազ Արքեպ. Մանուկեան եւ Գերշ. Ս. Արտաւազ Արքեպ. Թրքոնեան: Ատենապետութիւն կատարեցին՝ Գերշ. Թորգոմ Արքեպ. Մանուկեան եւ Պրն. Վարդգէս Տէր Կարապետեան:

Ժողովը ունեցաւ հինգ նիստեր, որոնց ընթացքին քննարկուեցան Մայր Աթոռի կողմէ առաջարկուած հինգ կէտերը:

- 1.- Ամենայն Հայոց կաթողիկոսութեան ընդհանրական հանգամանքը:
2.- Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան կցուած թեմերու իրաւական վիճակը:
3.- Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան կանոնագրէն թիւ 32 եւ 33 յօդուածներու վերացումը:

4.- Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդին եւ նման կազմակերպութիւններու միակ պատուիրակութեամբ մը ներկայանալու հարցը:
5.- Եկեղեցականներու նկատմամբ առնուած պատժական միջոցառումի մասին:

Ներքայրական ջերմ մթնոլորտի մէջ եւ Հայոց Եկեղեցւոյ միութիւնը փորձեց վերահաստատելու փափակէն առաջնորդուած ժողովու խմբագրեց քննարկներ այն հարցերու մասին, որոնց շուրջ դրական արդիւնքներ արձանագրուեցան:

1.- Ժողովականները նամակներ եւ լուծումներ փնտռեցին, որոնք կըրնային վերացնել թիւ 32-ի հասկացողութիւնները իւրաքանչիւր կաթողիկոսի հանդէպ: Բացի այդ իշխանութիւններուն վերաբերեալ, յայտարարելով Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի ընդհանրական Հովուապետի հանգամանքը Հայոց Եկեղեցւոյ կաթողիկոսութեան:

2.- Ժողովը նոյն ոգիով իր գոհունակութիւնը յայտնեց 32-րդ եւ 33-րդ կանոնադրութիւններու վերացումի մասին Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան կանոնադրութեան, հաւատարմով որ այդ վերացումը նամակ կը հարթէ թեմերու միջեւ յարաբերութիւնը:

3.- Վերոյիշեալ թեմերու առնչութեամբ ժողովու կ'ընդունի վերադարձի կարգադրութիւնը 1957 թուականէն առաջ գոյութիւն ունեցող իրաւավիճակին, որոնք Եկեղեցւոյ Հայրապետներուն թողովով այդ ուղղութեամբ առնուելիք քայլերը:

4.- Ժողովը չյաջողեցաւ համաձայնիլ Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդին միակ պատգամաւորութեամբ ներկայանալու հարցին շուրջ եւ հարցին վերաբերեալ քննարկումը թողուց յառաջիկայ ժողովին:

5.- Ժողովը միաձայնութեամբ ընդունեց եկեղեցականներու նկատմամբ առնուած պատժական եւ կարգազրկման որոշումներու փոխադարձ վերացումի սկզբունքը եկեղեցւոյ բոլոր իշխանութիւններուն կողմէ:

Հայոց Եկեղեցւոյ ներքին միութիւնը վերջնականապէս հաստատելով, որ ժողովու ցանկալի կը գտնէ որ Հայոց Եկեղեցւոյ արքեպիսկոպոսութիւնները կաթողիկոսութեան նուիրապետական Աթոռներու մասնակցութեամբ:

Ժողովու որոշեց իր աշխատանքներուն արդիւնքը ներկայացնել Ամենայն Հայոց եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսներուն, տնօրինելու համար ժողովու ու պատշաճը:

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսութեան ներկայացուցիչները ընդունեցին որ արդիւնքը յաջորդ ժողովը գումարելու Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան հրատարակելով:

Յաջորդ ժողովին թուական կը նախատեսուի 1980-ի Մարտ ամիսը:

Զախէն աջ՝ Գերշ. Ս. Վաչէ Արք. Յովսէփեան, Գերշ. Ս. Թորգոմ Արք. Մանուկեան, Պրն. Վարդգէս Տէր Կարապետեան, Գերշ. Ս. Կոմիտաս Արք. Տէր Ստեփանեան, Գերշ. Ս. Տաքեւ Եպս. Սարգիսեան, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, Գերշ. Ս. Մեսրոպ Եպս. Աշնեան, Գերշ. Ս. Սերովբէ Արք. Մանուկեան, Պրն. Վահէ Արքեպ. Գերշ. Ս. Արտաւազ Արք. Թրքոնեան եւ Գերշ. Ս. Շահէ Արք. Անէմեան:

Ժողովականները իրենց կատարած աշխատանքը նկատեցին դրական կարեւոր նախաձեռնում մը եւ յոյս յայտնեցին, որ ապագային կայանալիք ժողովներով եւ փոխանակուելիք նամակներով համաձայնութիւն գոյանայ բոլոր հարցերու շուրջ, յիշագործումն մեր եկեղեցւոյ միութեան եւ հայ ժողովուրդի միասնականութեան:

ԳԻՒԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄՐԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԻՆ 10 Հոկտեմբեր 1979, Ս. Էջմիածին

ՊՈԼՍՈՑ ՄԷՋ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻ ՄԸ ԴԱՏ ԿԸ ՇԱՀԻ

Թուրքիոյ Վազըֆներու Տնօրէնութիւնը (նախարարութեան համապատասխան մարմին, որ կը յանձնարէ կրօնական կալուածները, կտակները եւ այլն) 1975ին Պոլսոյ մէջ դատ բացած էր նոյն ֆաղափի Պէյֆօզ թաղամասին մէջ գտնուող Ս. Նիկողայոս Եկեղեցին լքեալ գոյք հոչակել տալու եւ գայն բռնագրաւելու համար:

Տնօրէնութեան պատճառաբանութիւնը այն էր որ՝ այդ տարուան թաղական Խորհուրդի ընտրութիւնը կառավարութեան կողմէ չէր վաւերացուած, եւ թէ Զատիկի արարողութիւնները չէին կատարուած: Հետեւաբար, ըստ Վազըֆներու Տնօրէնութեան, Ս. Նիկողայոս Եկեղեցին դադարած էր իր նպատակին ծառայելու եւ ուրեմն լքեալ գոյք պէտք էր նկատուէր:

Ս. Նիկողայոս Եկեղեցիի պաշտպան փաստաբանները՝ Տիրան Պաֆար եւ Գեորգ Անէմեան յաջողութեամբ ներկայացուցած են իրենց պաշտպանողականները եւ փաստած թէ Եկեղեցին կանոնակ է, ունի գործօն կեանք մը եւ ընդհանրապէս է ներառուած:

Բարձրագոյն Ատենան, լսել ետք նաեւ մասնագէտներ, վճռած է թէ Վազըֆներու Տնօրէնութեան պատճառաբանութիւնները անհիմն են, եւ հետեւաբար Ս. Նիկողայոս Եկեղեցին կարելի չէ լքեալ գոյք նկատել:

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷԱ

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉԻ ՕՐԸ

Սեւանի, Արմենիայի, Շարժումի և Սարտարապատի ներկայացուցիչները հանդիպման ընթացքին

Երկրորդ անգամը ըլլալով, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության Պուենոս Այրեսի մասնաճյուղի վարչությունը, Հոկտեմբերի 19ին, սուրբ Հայերենի ուսուցիչի օրը, հրատարակելով գաղութի երկրորդ օրը ուսուցիչները, տրեցորենքը և հայ մամուլի խմբագրությունները:

Այս տարի, ընդունելությունն առաջ, տեղի ունեցավ ընդհանուր գրոյց և գաղափարներու փոխանակություն հետեւեալ նիստերուն շուրջ:-

1.- Հայ դպրոցներու դերը Պուենոս Այրեսի մէջ

ա.- Կատարուած ջանքերը որքանով կը լրացնեն գաղութին կարիքները:

բ.- Դժուարութիւնները:

գ.- Մեր դպրոցներու ապագան և հեռանկարները

2.- Հայերենի ուսուցիչի ըստանձնած դերը կրթական գործին մէջ

ա.- Գաղութի կրթական ու հայապահպանման առաջադրանքները և ուսուցիչին տրամադրուած միջոցներն ու պայմանները:

բ.- Ուսուցիչի պատրաստման և կրթական մակարդակի բարելաման համար, ի՞նչ միջոցներու կարելի է դիմել:

Հանդիսութեան մասնակցեցան Արմենիայի, Շարժումի, Սեւանի և Սարտարապատի խմբագիրներն ու ներկայացուցիչները, վարժարաններու տնօրէններն ու ուսուցիչները: Յիշեալ նիստերու մասին մանրամասն անդրադառնալ բացի եղան շինիչ առաջարկներ, որոնք ժամանակի ընթացքին կրնան բարելաւել կրթական նպատակի համար տրամադրուած ջանքերն ու մակարդակները:

Վերջապահութեան տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն:

ՄԱՏԱՂՈՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի, Նոյեմբեր 4, 1979 ին, Վիժա Սոյտաթի թաղի ՍՈՒՐԲ ՄԵՐՍՐՈՂ ՄԱՏԱՂԱՆ մէջ, հանդիսարար Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի Պաղչենեան վարժարանի եւ վարդէն Ա. Մանկապարտէզի բարերարներու ննջեցելոց համար: Հոգեհանգստեան արարողութիւնն յետոյ, հաւատացեալ ժողովրդեան պիտի մատակարարուի ՄԱՏԱՂ ՀՈՒԿԵԶԱՆ:

Պատարագը պիտի մատուցանէ ու Բարոզէ՛ Հզ. Տէր Միւսոն Արդ. Գրվըզեան իսկ արարողութիւնը պիտի երգէ

Դատերք վարդանանց Երգչախումբը:

Հոգաբարձութիւնն սիրով կը հրաւիրէ հաւատացեալ մեր ժողովուրդը, որ պէտքի ինչպէս միշտ, այս տարի եւս բարի ըլլայ իր յարգանքի բաժինը բերել Պաղչենեան, Պեքեարեան, Տիարպէֆիբեան եւ Համբարձումեան գերդաստաններու ննջեցելոց, այդ կերպով զընահատած ըլլալու համար անոնց մատուցած ազգանուէր ծառայութիւնը:

ՀՈԳԱՔԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

ԳԵՐՇ. Տ. ԴԱԻԹ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ԱՅՅԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆ

Չորեքշաբթի, 17 Հոկտեմբերի, առաւօտեան ժամը 11-ին Գերշ. Տ. Դաւիթ Ս. Եպս. Սահակեան ինքնաբերական փափաքով այցելեց Հայկական Գերեզմանատուն և մասնաւորաբար երջանկայիշատակ Տ. Բարգէն Արքեպս. Ապատեանի շիրիմին: Սրբազան Հօր կ'ընկերակցէին Հոգշ Տ. Յարութիւն Ծ. Վրդ. Մուշեան, Գիսակ Վրդ. Մուրառեան, Միւսոն Արդ. Գրվըզեան եւ Բահանայ Հայրերանկայ էին նաեւ Հ.Ա.Ե.Կեդ վարչութեան անդամները գլխաւորութեամբ Կեդ. վարչութեան նախագահ՝ Եղւարդ Սեֆերեանի, եւ զանազան ազգայիններ ու Բարգէն Սրբազանի ընտանեկան պարագաները:

Գերեզմանատան մէջ. Հանգուցեալ Բարգէն Սրբազանի շիրիմին առջեւ տեղի ունեցաւ մասնաւոր հոգեհանգիստ, որուն ւարտին Գերշ. Տ. Դաւիթ Սրբազան խօսք առնելով ի միջի այլոց ըսաւ. «Երջանկայիշատակ Տ. Բարգէն Արքեպս. Ապատեան Երուսաղէմի մեր միաբանութեան, երէց եղբայրներէն մին է՝ ան սիրուած եւ յարգուած էր բոլորէն իր բազմա-

շընորի կարողութիւններուն եւ առաքինութիւններուն համար, ինչպէս նաեւ իր ազնիւ ու համեստ բնաւորութեան համար: Ան այսօր ոչ եւս է, եւ կը հանգչի յաւիտեանկանութեան գիրկը, Պողոս Առաքեալի նման ըսելով. «Բարի պատերազմը պատերազմեցայ. ընթացքը կատարեցի, հաւատքը պահեցի: Ասկէ ետք ինձի կը մնայ արդարութեան պատկը, զոր Տէրը, արդար Դատաւորը պիտի հատուցանէ ինձի այն օրը ու ոչ միայն ինձի այլ նաեւ այն բոլորին որոնք սիրեցին իր յայտնութիւնը» - քուլթ առ Տիմոթէոս Բ. 7-8 -:

Հանգուցեալ Բարգէն Սրբազան, իր կրօնականի խոր գիտակցութեամբ, եւ վարած եկեղեցական պաշտօններուն ընթացքին պատերազմեցաւ բարի պատերազմը, կատարեց ընթացքը եւ պահեց հաւատքը, եւ այժմ կը հանգչի այս տապանին տակ իր յոգեարքի մարմինը, վստահաբար ինք եւս՝ այլ երանելի հայրապետներու կարգին ապաստելով արդարութեան պըսակին:

Մենք իբրեւ կրտսեր եղբայրներ, կ'ուխտենք, որ գաղութի մէջ ալ գտնուինք,

Ծառայել նուիրումով եւ անգիտակցութեամբ, որով Բարգէն Սրբազան ծառայեց: Կ'ուխտենք նաեւ հետեւիլ այն նամբուն, որիկ ինք եւ իր նմանները փայցին: Տէրը յուսաւորէ իր հոգին»:

Ապա Դաւիթ Սրբազան ցաւակցութիւններ յայտնեց հանգուցեալ Սրբազան Հօր քրոջ եւ ընտանեկան պարագաներուն:

Հոգեհանգստեան արարողութեան ետք, Դաւիթ Եպ. շրջեցաւ Գերեզմանատունը եւ Մատուռը որոնց մասին Հ.Ա.Ե.Կեդ. վարչութեան անդամները բացատրութիւններ տուին:

ԳԻՒԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

ՄՈՆԹՐԷԱԼ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՐՈՒԵՍԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԵԼՈՅԹՆԵՐԸ

Մոնթրէալի Թէէէեան մըշակութային միութեան հըրաւէրով, Հոկտեմբերի 8-ին, Մոնթրէալ ժամանեցին հայրենիքի երիտասարդ եւ տաղանդաւոր բանաստեղծներէն Ռազմիկ Դաւոյեանն ու Երեւանի Սպենտիարեանի անուն Օփերայի մերմերգչուի՝ Էլվիրա Ուզունեան:

Յաջորդ օր, Երեքշաբթի երեկոյեան, ԹՄՄ-ի կազմակերպութեամբ զոյգ արուեստագէտները Ելոյթ ունեցան Այեֆ Մանուկեան վարժարանի Կեօնեան սրահին մէջ: Հակառակ անոր որ ժողովուրդը կարճ ժամանակամիջոցով մը միայն տեղեկացած էր արուեստագէտներու ժամանումին մասին, այսուհանդերձ, ընտրանի խանդավառ ու հայրենաստեղծ հոգիներ եկած էին ունկնդրելու Դաւոյեանի խօսքերն ու բանաստեղծութիւնները եւ վայելելու Էլվիրա Ուզունեանի դուբլայնը:

Էլվիրա Ուզունեան իր համերգը սկսաւ հայկական ծանօթ գեղջկական երգերով եւ հետզհետէ իր ձայնին եւ կատարողական արուեստին ամբողջ ուժը գեղեցկօրէն յայտնաբերեց մեկնաբանելով արդի հայ եւ օտար երաժշտութեան կտորները:

Ներկաները անվերջ ծափերով կրկին ու կրկին բեմ հըրաւիրեցին Էլվիրան, որ համերգէն անմիջապէս առաջ, ուրիշ օտար համերգի մէջ արդէն երկար երգած էր: Ռազմիկ Դաւոյեանի սըրամտութիւններով միայն

կարելի եղաւ վերջացնել համերգը:

Բանաստեղծ Ռազմիկ Դաւոյեան բարձրացաւ բեմ եւ իւրապատու կազմողականութեամբ անմիջապէս զըրաւեց բոլորին սրտերը: Իր հայրենաշունչ ու սրտառու խօսքերը մերթ-բախտութեամբ երանգաւորուած էին հայու նախապատգին եւ հայու անմիաբանութեան նկատմամբ, եւ մերթ խանդավառ հպարտութեամբ վարակիչ կը դառնային, երբ կը խօսեր հայ

Ռազմիկ Դաւոյեան

Էլվիրա Ուզունեան

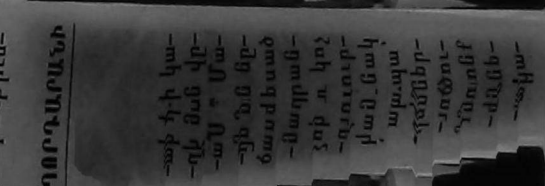
PANADERIA ORIENTAL
 DERGHAZARIAN HNOS.
 ELABORACION Y VENTA DE PAN Y EMPANADAS ARABES
 ESPECIALIDAD EN EMPANADAS PARA COPETIN
 TEL. 71-7924
 Haga su pedido con anticipación. Precios especiales a Clubes e Instituciones benéficas.
 Gorriti 4719/21
 CAPITAL

ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲ
ՈՍԿԵԱՅ ՅՈՐԲԵԼԵԱՆ
 ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ
 Գերշ. Տ. Դաւիթ Եպս. Սահակեանի
 ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ՝
 Հայց. Առաք. Եկեղեցոյ Կեդր. Վարչ. Խորհուրդի
 Յօրեկիւնական Համերգ
 տեղի պիտի ունենայ
 Երկուշաբթի, Նոյեմբեր 5, 1979ին, ժամը 21.30ին
 Սեբակահէս Թատրոնի
 շքեղ սրահին մէջ

ՏԻՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏՅՈՒԱԾՔԸ
ՀԱՅՐԵՆԻ 50 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈՒԱՐԻ

Համար տարի մը ատաղ յատկացուցած էր 2.674.117 տուրար։
Մշակութային ձեռնարկները (Հ.Բ.Ը.Միութեան հրատարակութիւններ, գաղանակներ, զարգացման հրատարակութիւններ, գաղափարներ, հայ երիտասարդական կազմակերպութիւններ եւ մշակութային գործունէութիւն) համար Միութիւնը տրամադրած է 496.219 տուրար, նախորդ տարուան 368.752 տուրարի դիմաց։

Միութեան կողմէ խնամատարական գործի (գարմանատուներ եւ ամառնային ճամբարներ, կրթական հայութեան յատկացուած նպաստ, այլ նպաստներ եւ օժանդակութիւն եւ հանգստեան կոչուած պաշտօնեաներու կենսաթոշակ) յատկացումը գումարը եղած է 491.706 տուրար, տարի մը ատաղ՝ 330.779 տուրար)։
Մասնաւոր հիմնադրամներէ անհատներու եւ պայմին ու կրօնական հաստատութեանց եղած յատկացումներու գումարը եղած է 295.842 տուրար (նախորդ տարուան 295.842 տուրար)։

Սեպտեմբեր 19, 1972 թ. Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

ՀԱՅՐԵՆԻ ՆՈՐ ԺԱՊԱՒԻՆ ՄԸ

Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

ՌԱԿ «ԱՐՇԱԿ 2ՈՊԱՆԵԱՆ» ՆՈՐ ԱԿՈՒՄՔ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Վերջերս Փարիզի մէջ, աւելի քան քսանհինգ երիտասարդ-երիտասարդուհիներ, ովտամ ըլլալով ՌԱԿ-ի միջոցաւ ծառայելու հայ ժողովուրդին, որոշած են կազմել «Արշակ 2» կազմակերպութիւնը։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

«ՑՈՒՍՈՅ ԱՍՏՂ» Ը

Նակցի ցարական Բուսիոյ հետ։ Անոր հետ խանութային կապերը արդէ կտրուած են։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

ՄԱՐՏԱՊՈՒՆ

Մարտի 1-ին, 1972 թ. Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։
Միութեան նախագահ Մ. Ս. Տեմեանի արտաստեղծ խոսքը Միութեան կենտրոնում։

UNIVERSAL

Գրեց՝ ԱՆԴԱՆԻԿ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

Հայ ժողովուրդի դարաւոր պատմութեան մէջ հազուադէպօրէն պատահած է, որ մրցակից, հակամարտ կազմակերպութիւններ միանան ու միաձուլուին, ազգային հիմնական նպատակներու իրագործումը հետապնդելու համար: Այդ բացառիկ դէպքերէն մին հանդիսացաւ կազմական ու գաղափարական լիակատար միութիւնը երեք քաղաքական հոսանքներու, որոնց միաձուլումով հիմնուեցաւ Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւնը, 1921-ին:

Ռամկավար Ազատականներու մեծագոյն առաքինութիւններէն մին՝ իրենց իմաստութիւնն է եղած միշտ հայ ժողովուրդին ներկայ պահանջները ըմբռնելու եւ կորովը՝ զանոնք հետապնդելու, ապագայի իրապաշտական ծրագրի մը ուղեցոյցով, փոխանակ անցնելու փառքերուն կառչելու եւ անոնց համարին մէջ կլանուելու: Եւ անոնք իրենց բովանդակ էութեամբ ներկայ էին հայոց ազատագրական պայքարի շարժումին մէջ, անոր առաջին կազմակերպումը արտայայտիչներն ըլլալով:

Ռամկավար Ազատականներու համոզումն է, թէ իրենց կուսակցութիւնը միջոց մըն է միայն, - կենսական ու բարեբար միջոց մը, - հայ ժողովուրդի յառաջացման ու Հայաստանի զօրացման նուիրած եւ մեր ազգային տեսիլքին ամրոցական իրականացումին հաւատքով զօրաւոր: Ան հնարաւոր դարձուց, որ իր անդամներէն ամէնէն ականաւորները, իրենց բացառիկ կարողութիւններն ու յատկութիւնները ընծայարարին հայ ժողովուրդի ազատութեան կռիւին ու գրական-մշակութային զարթոնքին, առաւելագոյն ու բարեբար արդիւնքներ ապահովելու կարելիութեամբ:

Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւնը ծնունդ տարբեր հոսանքներու միութենէ մը՝ կենդանի փաստն է, անկասկածելի վկան է, որ միաբանութեան ոգին ու կամքը կը տիրապետեն իր վարիչներուն ու շարքայիններուն մէջ: Անոնք որ «ազգային համերաշխութեան» սրտառուչ, բայց վերացական կոչեր կ'արձակեն յաճախ, երբ կարիքը կը զգան ամէն բերանէ ներքողուելու եւ ամէն սեղանէ մեծարուելու՝ կը մոռնան թէ՛ իրենց դիւրին ու ունայն հրաւերներուն փոխարէն՝ Ռամկավար Ազատականներ հետապնդելու են գործնական միաբանութիւն՝ իրական հիմունքներու վրայ, անվիճելիօրէն, գերազանցօրէն ազգային նպատակներու շուրջ, եւ իրենք, իրենց կազմակերպութիւն՝ մարմնացումն են միութեան գաղափարին ու տենչանքին:

Եւ սակայն ամէն գործակցութիւն, որեւէ համերաշխութիւն հարկադրաբար կը կայանայ կեդրոնական նպատակի մը, հասարակած ծրագրի մը շուրջ: ՌԱԿԻ համոզումով՝ այդ հիմնական նպատակը հայ ժողովուրդին գոյատեւումը եւ ապագայ զարգացումը կրնայ ըլլալ: Իսկ այդ նշանակէտին կենսական պայմանն է ներկայ հայկական պե-

տութեան ամրապնդումը, Հայաստանի ճարտարաւեցարարական, գիւղատնտեսական, կառուցողական ու մշակութային յառաջդիմութիւնը եւ արտասահմանի հայոց ազգապահպանումը: Այս ընդհանուր ծրագրին շուրջ գործօն, արդիւնաւոր համերաշխութիւն կը տիրէ գաղութահայութեան քաղաքական, եկեղեցական, բարեսիրական ու այլ կազմակերպութեանց միջեւ, իւրաքանչիւրը իր կազմակերպութեան մէջ կարողութիւնները այդ համահայկական նպատակին: Եւ ՌԱԿԻ, իր գաղափարական ու գործունէութեամբ՝ շարքայն հանդիսացած է այդ բարեբար համերաշխութեան:

Բացարձակ, անժխտելի ճշմարտութիւնը կը մնայ, թէ ուսման արժեքները, իր անկեղծ ու անխորհրդակցական նկարագրով՝ ամէնէն ազնիւ ու կատարելագործ կառավարական դրութիւնը կը հանդիսանայ մարդկային ընկերութեան առաւելագոյն ազատութիւն ու բարօրութիւն ապահովելու հնարաւորութեամբ:

ՌԱԿԻ առաջին հայ քաղաքական կազմակերպութիւնը հանդիսացաւ մեր ազգային իրականութեան մէջ, որ որդեգրեց ուսման արժեքները քաղաքական իր բարձրագոյն, իր ամբողջական էութեամբը եւ զայն բարոյեց, զայն կիրարկեց ու ամրացուց հայ ժողովուրդի ըմբռնողութեան եւ առօրեայ կազմակերպական գործունէութեան մէջ:

Իսկապէս, ազգութեան եւ հայրենիքի գաղափարական ու ներթափանց էութեանց իրենց խոր ըմբռնումով՝ Ռամկավար Ազատականներ անվարան, յանդուգն հաւատարմութեամբ կառչեցան վերածրնած Հայաստանի փրկարար իրողութեան: Հայկական պետութեան վերականգնումի օրերուն, միջազգային խուճապի ու սարսափի մթնոլորտին տակ իսկ, Ռամկավար Ազատականներ կը յայտնաբերէին քաղաքական թափանցող իմաստութիւնը՝ նորածին Հայաստանի մէջ ճանչնալու, զնահատելու ու հաշակելու հայ ժողովուրդի Ֆրիդրիխի փիլոսոփեան երաշխիքն ու անոր դարաւոր ձգտումներու իրականացման խարխիւր:

ՌԱԿԻ, իր անդամներուն եռանդազին ջանքերով ու անվերջ զոհողութիւններով սնուցանեց, զօրացուց ու պաշտպանեց գաղութահայ բոլոր կազմակերպութիւնները, - եկեղեցական, բարեսիրական,

հայրենակցական ու մշակութային՝ որոնք հայրենասիրական ու ազգանուէր նպատակներու կը զբաղէին եւ անոնց մարմնացումը կը հետապնդէին: Գաղափարական ուղեցոյցի եւ աշխատանքի ու նիւթի մատուցման այդ համապարփակ գործունէութեամբ՝ ՌԱԿԻ արտասահմանի հայոց ազգապահպանումի անհաւասար պայքարին զխաւար փոխանը հանդիսացաւ, - անոր դիմադրութեան պատուարները միաձուլող եւ միակտուր անբարտախի մը վերածող շարքայն զառնալով:

Տարակոյս չկայ, որ հայ եկեղեցին, իր ուրիշ առաքինութեանց կարգին՝ նաեւ առաջաւոր գործօն մըն է գաղութահայոց ինքնապահպանումին մէջ: Անոր մասնալատիկ դերին ճշմարտ գնահատման հետեւանքն է, որ Ռամկավար Ազատականներ, անձնուէր հաւատարմութեամբ՝ իրենց մտքին, բազուկներուն ու զբաւմունքին առաւելագոյն բարիքները կը մատուցանեն հայ եկեղեցին, - անոր նիւթական բարօրութիւնն ու հոգեւոր պայծառութիւնը ապահովելու համար: Անոնց գերագոյն իղծն ու նաեւ վարձատրութիւնը եղած է՝ նպաստելը որ հայ եկեղեցին բարձրանայ իրանցեալի շքեղ իրագործումներուն ու լուսաւոր փառքին եւ հաւատարիմ իր ժողովուրդանուէր առաքինութեան՝ այսօր եւս հանդիսանայ բարոյական ազնւեացումի, մշակութային զարգացման ու ազգային ինքնապահպանումի հզօրագոյն ազդակը:

Ռամկավար Ազատականներ ծառայութեան ու նուիրումի նոյն վերաբերումը ունեցած են Հ. Բ. Լ. Միութեան հանդէպ: Որովհետեւ՝ համազարգացման այդ կազմակերպութիւնը իր հայրենային կան, կրթական, բարեսիրական ընդարձակ ձեռնարկութեանց գուրդն զուտ է մանաւանդ՝ անոնց շնորհիւ նաեւ ազգապահպանումի զօրաւոր գործօն մըն է արտասահմանի մէջ: Եւ բացարձակ, անժխտելի իրողութիւն մըն է, որ Ռամկավար Ազատական մամուլը, ղեկավար ղեմքերն ու շարքային անդամները, իրենց ընծայած գաղափարական առաջնորդութեամբ, անխնայ աշխատանքով ու նիւթական զոհողութիւններով՝ վճարական դեր կատարած են Բարեգործականի բոլոր ձեռնարկներուն ու շարժումներուն յաջողութեամբ պատկուտին մէջ, անոր գոյութեան աւելի քան 70 տարիներու ընթացքին:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

- Պրն. Հայկազուն Պայասանեան, իր բոնոֆիկներուն՝ Սիլվանա Տէր Աւետիսեանի 15 ամեակի եւ Ֆերմանո Էնրիքէի մկրտութեան առթիւ, Սարտարապատին կը նուիրէ 100.000 Փէսո:
- Վարդեմ Նորիկեան իր առողջութեան եւ Տօթոր Պայասանեանի վկայութեան առթիւ Սարտարապատին կը նուիրէ՝ 100.000 Փէսո:

RIGAR'S
Amisoria exclusiva

DR. EDUARDO BALABANIAN
odontologo
Doc. Cat. Operatoria
Facultad de Odontologia, U.B.A.
Av. Callao 441 3°C
Tel. 49-7919
Lun., Mier., Vier - 17-21hs

ORTOPEDIA
Bartamian S. A.

Presenta su línea completa de: **PIE RECTOR®**

- Calzado ORTOPELICO para usar con plantillas.
- PLANTILLAS CORRECTORAS, TALONERAS y elementos de Ortopedia en general.
- Calzado ANATOMICO

Y nuestra reciente creación... **CALZADO DEPORTIVO y SANDALIAS con PLANTILLA incorporada para la continuidad del tratamiento.**

Precio sugerido \$ 53.000.- Belgrano 1699 - Bs.As. TE. 45-5213

Dra. Iskouhi Nourian de Horikian
Medica Cirujana del Policlínico Prof. R. Finochietto
Especialista Cardio-vascular
Lacarra 22. AVELLANEDA
Lunes Miércoles y Jueves 14.00 a 19.00 Pedir Hora a Tel: 204-9194

dikris

Nuevo concepto en la distribución de artículos para la industria del calzado.

VIRGILIO 2956
TEL. 53-4232
BUENOS AIRES